

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๙๗

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ประธาน (นายสุพจน์ ไข่มุกด์) : ผมขอเปิดประชุมนะคะ วันนี้เรามีอะไรจะไป
พลาถ ๑ ก่อนที่พอจะรายงานให้ที่ประชุมทราบครับ ฝ่ายเลขาทำอะไรไหมครับ

เลขานุการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ
ฝ่ายเลขาวันนี้ได้พิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญที่มีการพิจารณาแก้ไขถึงเมื่อวานนี้ครับมานำเสนอ
เป็นข้อ ๆ ตัวใหญ่ น่าจะพิจารณาง่ายครับท่านครับ วันนี้จะขออนุญาตพิจารณาเพิ่มเติม
ครั้น ๓ ประเด็น มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ ซึ่งเมื่อวานพิจารณาไปแล้วนะครับ
ตอนนี้มีประเด็นเพิ่มเติมครั้นก็เลยจะขอหารือ มาตรา ๕๗ ก็คือเพิ่มถ้อยคำในเรื่องการคุ้มครอง
สิทธิผู้บริโภคในเรื่องของกลไกหรือมาตรการ ขออนุญาตเพิ่มเสนอเพิ่มคำว่า ที่มีประสิทธิภาพ
ครั้นเป็นตัวหนังสือสีม่วงในหน้า ๒๑ ครับผม มาตรา ๕๘ จะขอหารือครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตรงไหนครับร่างมาตรา ๕๗ ตรงไหนครับ

เลขานุการ : มาตรา ๕๗ ในหน้า ๒๑ ที่มีตัวหนังสือสีม่วงท่านครับ ที่คำว่า กลไก
เพิ่มคำว่า ที่มีประสิทธิภาพครับ

ประธาน : เพิ่มว่ามาตรการหรือกลไกความหมายมันต่างกันอย่างไรถึงต้องใส่ ๒ คำครับ

เลขานุการ : เป็นคนละอย่างครับท่านครับ มาตรการคือเป็นแนวทาง กลไก
จะเป็นวิธีการ เหตุที่ขอเติมเข้ามาเพราะว่ากลัวเขาจะไปทำแบบเดิมอีก เพราะว่าปัจจุบันในเรื่อง
การคุ้มครองผู้บริโภคมันเป็นการค้าในทางอิเล็กทรอนิกส์หมดแล้วครับ ถ้ายิ่งทำเหมือนเดิม
อยู่อาจจะคุ้มครองผู้บริโภคไม่ได้เต็มประสิทธิภาพ ในมาตรา ๕๘ ฝ่ายเลขานุการเสนอในเรื่องของ
การพัฒนาระบบงบประมาณด้วยครับ ในตัวหนังสือสีม่วงครั้นและจากระบบงบประมาณให้มี
ประสิทธิภาพ เมื่อวานนี้ที่เราพิจารณากันไปมีการพูดถึงเรื่องงบประมาณอยู่ด้วยส่วนหนึ่งครั้น
ฝ่ายเลขานุการก็เลยทดลองใส่มาคิดว่าสมควรจะใส่หรือไม่อย่างไรครั้น นอกจากเรื่อง
การจัดระบบภาษีแล้วก็มีระบบงบประมาณด้วย ส่วนมาตรา ๕๙ ท่านอาจารย์อุดมได้เสนอเมื่อวาน

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นะครับว่าประชาชนจริง ๆ เขาอยากมีส่วนร่วมไม่ใช่เฉพาะในเรื่องของการชี้เบาะแสนะครับ แต่ว่ามีส่วนร่วมในกระบวนการหรือในการดำเนินการดังกล่าว ฝ่ายเลขานุการก็เลยเติมเข้าไปว่าเป็นส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวแล้วก็เติมไปว่าตามที่กฎหมายบัญญัติเพื่อให้กฎหมายไปออกรองรับว่าเขาจะมีส่วนร่วมได้อย่างไรนอกจากการชี้เบาะแสนะครับ

ประธาน : อันนี้ท่านประธานยังไม่ทราบใช่ไหมครับ

เลขานุการ : ยังครับเดี๋ยวผมจะมาหารืออีกทีหนึ่งครับ อันนี้เลยแจ้งเพื่อทราบไว้ก่อนครับ

ประธาน : ขอบคุณครับ มีท่านผู้ใดอีกไหมครับที่จะมีอะไรที่จะแจ้งที่ประชุมทราบครับ ท่านประพันธ์มีอะไรไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณครับท่านประธาน ก็ในตอนเข้าคณะอนุกรรมการติดตามความคิดเห็นในการร่างรัฐธรรมนูญนะครับก็ได้มีการประชุมหารือกันก็ปรากฏว่ามีข่าวที่ปรากฏในสื่อฉบับวันนี้ที่ขึ้นพาดหัวว่า NIDA ชำแหละรัฐธรรมนูญอัปยศ คือเขียนใช้ถ้อยคำขึ้นห้วค่อนข้างจะรุนแรงพอสมควร แล้วก็ในเนื้อหาในข่าวปรากฏว่าเป็นข้อความที่หนังสือพิมพ์เขา quote มาเป็นของอดีตสมาชิก สปช. ท่านหนึ่ง ซึ่งได้กล่าวในหลายเรื่องนะครับ กล่าวเรื่องอื่น ๆ ด้วยนะครับแต่ในส่วนที่พาดพิงเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่เป็นประเด็นสำคัญก็คือได้มีการกล่าวว่า เรื่องการปฏิรูปการศึกษาประเด็นนี้ถือว่าเป็นประเด็นที่อัปยศที่สุด ถือว่าถอยหลังไป ๒๐ ปี เพราะเดิมรัฐบาลจะต้องให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี และนโยบายพรรคการเมืองยังได้เพิ่มเติมไปอีกแต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้กับเขียนแค่ ๙ ปี ซึ่งผมเข้าใจว่าท่านคงจะเข้าใจผิดหรือไม่ทราบว่าเราได้มีการแก้ไขปรับปรุงในบทมาตราที่เกี่ยวกับการศึกษาไปแล้วนะครับ ซึ่งในหมวดมาตราที่เกี่ยวกับการศึกษานี้ในมาตรา ๕๐ เราปรับปรุงไปนะครับว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนะครับ คือการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี แต่ว่าของเราบวกการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนก่อนวัยเรียนนี้ก็อย่างน้อยที่สุดก็ ๓ ปี รวมแล้วมันก็ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปีคือไม่น้อยกว่าเดิมอยู่แล้วนะครับ ที่นี้ไม่ทราบว่าคนพูดท่านอาจจะยังไม่ทราบว่าเราได้มีการแก้ไขปรับปรุงไปแล้วและท่านเลยพูดลักษณะนี้ซึ่งพอข่าวออกไปแล้วพาดหัวใช้คำแรงทำให้เกิดการเข้าใจผิด อันนี้ทางคณะอนุกรรมการติดตามก็คิดว่าเรื่องนี้ท่านโฆษกน่าจะแถลงว่ามันคลาดเคลื่อนไม่ใช่ นะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วีรพร ๑/๓

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ในสิ่งที่พูดไปไม่อย่างนั้นกรรมการร่างก็จะเสียหายนะครับ ประเด็นเหล่านี้ แล้วก็ที่ประชุม ก็พิจารณาว่าในส่วนเรื่องของประเด็นสิทธิเสรีภาพเราพิจารณาจนจบไปแล้วจนถึงมาตราที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมก็คิดว่าน่าจะตกลงให้ทางสังคมได้ทราบที่เราแก้ไขปรับปรุงไปแล้ว เพราะว่าบางทีหลายส่วนเขาไม่ทราบว่าเราแก้ไขเยอะมากนะครับ ที่ทราบนี้อาจจะมีเฉพาะที่ทางท่านกรรมการ ไปบรรยายในการสัมมนาของสภาองค์กรชุมชน แต่ว่าส่วนอื่นเขายังคิดว่าอาจจะยังไม่ทราบอะไร ก็น่าจะตกลงในส่วนนี้เพื่อว่าสังคมจะได้ทราบว่าได้มีการแก้ไขปรับปรุงอะไรไป ไม่อย่างนั้นก็พูดต่อกันไปเรื่อยแล้วก็เกิดการผิดพลาดเสียหายนะครับ ที่นี้ในส่วนที่เกี่ยวกับเมื่อวานที่ประชุมมอบให้ ท่านอาจารย์ศุภชัยทำเรื่องเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อว่าจะไปทำสื่อดิจิทัล ไปทำ วิดีทัศน์หรือว่าเพื่อว่าจะต้องไปบรรยายในที่ต่าง ๆ ก็ทางอาจารย์ศุภชัยก็จะหาทีมงานมาช่วย นะครับ แล้วก็ถ้าเกิดท่านกรรมการมีท่านไหนที่ว่าพร้อมจะช่วยเรื่องนี้ก็ท่านอาจารย์ศุภชัยทำเรื่อง เกี่ยวกับเนื้อหา content นี้ด้วยแล้วก็ในวันที่ ๙ มีนาคมท่านก็ระดมก็จะไปบรรยายเรื่องพลังสตรี สร้างสรรค์สังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งนี้ก็ต้องรบกวนทางฝ่ายเลขาช่วยสรุปเนื้อหา หรือในส่วนที่เกี่ยวกับสตรีต่าง ๆ นี้นะครับที่เป็นประเด็นที่ว่าจะเป็นประโยชน์ รวมทั้ง ๙ ปีที่มี นะครับ แล้วสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแล้วก็รัฐธรรมนูญต่างประเทศซึ่งความจริงฝ่ายเลขา ก็พูดอยู่เป็นระยะตลอดว่าเรื่องนี้ต่างประเทศเขาเขียนอย่างไร ลองสรุปว่าในประเด็นของสิทธิสตรี ครอบคลุม เด็กอะไรต่าง ๆ นี้นะครับต่างประเทศเขามีมาตรฐานอย่างไรแล้วร่างรัฐธรรมนูญเรา ที่ยกร่างไม่ได้ต่ำกว่าต่างประเทศอะไรอย่างนี้เพื่อให้ท่านก็ระดมไปบรรยายจะได้มีข้อมูลที่ชัดเจนครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ขอขอบคุณครับ พอที่จะถามอาจารย์ชาติชายพอดี เชิญครับท่านนรชิตครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ขอขอบคุณครับท่านประธานครับ สั้น ๆ ครับ ผมขอขอบคุณท่านประพันธ์ซึ่งกรุณาเป็นประธานการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามเมื่อเช้านี้ และในช่วงที่ผมไม่อยู่ครับขอเรียนว่าได้คุยกับท่านประพันธ์แล้วคุยกับท่านปกรณ์เรียบร้อยแล้ววันนี้ ผมจะมีแถลงข่าวตอนบ่าย ๓ โมงครับ แล้วก็เน้นย้ำเรื่องการแก้ไขในมาตรา ๕๐ ในเรื่อง การศึกษาให้ทำความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งอาจจะพูดถึงสิทธิเสรีภาพในส่วนอื่นที่ทางคณะ กรธ. ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วจะแถลงตอนบ่าย ๓ โมงครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ครับท่านผู้ใดมีอะไรที่จะหารือที่ประชุมไหมครับ คุณก็ระดมเชิญครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วีรพร ๑/๔

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นางกิริณา สุมาวงศ์ : ขอบพระคุณค่ะ ท่านประธานคะ วันที่ที่จะไปคือวันที่ ๙ นะคะ อิมทีเขาขอจริง ๆ แล้วสตรีกับรัฐธรรมนูญใหม่ของเรานะคะเกี่ยวกับสตรี ที่นี้ดิฉันก็ต้องเอาท่านสุพจน์นะคะ รองประธานไปเป็นผ้าท่มไปช่วยกันหน่อยนะคะเพื่อเขาจะถามอย่างอื่นข้างนอกกรอบดิฉันเองก็ไม่ทราบว่าจะคุยอะไรนะคะ แต่เชื่อว่าเขาคงจะถามเรื่องสิทธิ เรื่องหน้าที่อะไรนั้นนะคะ เพราะว่ามีเวลาไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ยังอุ่นใจว่ามีเพื่อนไปสักคนหนึ่งนะคะ ขอบพระคุณค่ะ ท่านก็รับปากแล้วว่าท่านจะไปเป็นเพื่อนนะคะ ขอขอบคุณท่านรองประธานคะ

ประธาน : เชิญครูอาจารย์จรีครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ เนื่องจากวันที่ ๘ เดือนนี้เป็นวันสตรีสากลนะคะก็จะมีการจัดเกี่ยวกับวันสตรีสากลหลายครั้ง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะจัดพรั่งนี้ นะคะเขาก็ให้ดิฉันไปพูดไปเรื่องสตรีกับการศึกษา แต่ว่าคงจะมีคนถามเรื่องรัฐธรรมนูญด้วยนะคะ อันนี้ก็ ๑ เรื่องที่เรียนให้ทราบ วันที่ ๘ นี้กลุ่มของอาจารย์สุธีรา สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีเขาจะจัดงานใหญ่ในวันนั้นก็ขอให้ไปพูดเรื่องนั้น แต่ว่าในวันนั้นจะมี key note โดยอาจารย์บรรศักดิ์ ทีนี้เลยไม่รู้หลังจากอาจารย์บรรศักดิ์พูดแล้วเราพูดไม่รู้ท่านจะมาโจมตีรัฐธรรมนูญฉบับนี้ อะไรหรือไม่ก็รู้สึกลังเลนิด ๆ คือว่าพูดหลังจากอาจารย์บรรศักดิ์พูดเสร็จดิฉันก็บอกเขาไว้ว่าจะพูดในส่วนที่จะพูดเกี่ยวกับสตรี สิทธิสตรีอะไรต่าง ๆ แล้วดิฉันจะกลับมาทีนี้เลยจะไม่ฟังคนมาถามว่าแล้วอาจารย์บรรศักดิ์พูดอย่างนี้แล้วคุณว่าอย่างไรอะไรจะไม่ key question ก็เรียนให้ทราบค่ะ

ประธาน : ขอขอบคุณครับ ผมว่าอาจารย์บรรศักดิ์ท่านคงไม่โจมตีครับมันคนกันเอง แต่ท่านอาจจะพูดแรงหน่อยแต่ที่ผมว่าท่านคงไม่ตำหนิอะไรเราหรอก เพราะว่าเป็นอาจารย์ลูกศิษย์กันอยู่นะครับ แล้วก็

นางจรี วิจิตรวาทการ : แต่ในความรู้สึกว่าของท่านดีกว่าของเราอะไรอย่างนี้ไหม เปรียบเทียบไม่ทราบ

ประธาน : ผมว่าเรามาเทียบกันไม่ได้ครับมันต่างคนต่างคิด เพราะว่าของเราก็ไม่ได้ต่อยกว่าอาจารย์บรรศักดิ์เลย แล้วก็ของเราก็คิดว่าคงไม่ถูกตีตกนะครับ ถ้าจะพูดแบบนั้น อาจารย์ของอาจารย์บรรศักดิ์ถูกตีตกไปแล้วนะท่านคงไม่กล้าพูดอะไรมาหรอก เพราะว่ามันก็มีผลอยู่ เพราะว่าเราจริง ๆ เราก็คงไม่ได้ไปแข่งกับของใครหรอกว่าใครดีกว่ากันนะครับ แล้วผมเชื่อว่าท่านก็เป็นอาจารย์ก็เป็นสุภาพบุรุษคงจะไม่มาโจมตีอาจารย์จรีหรอกนะครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

นางจรี วิจิตรวาทการ : คือว่าท่านจะตีดิฉันไม่คะ ดิฉันก็โหวตให้ท่านตอนอยู่ สปช. โหวตให้รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาแต่เพียงแต่ว่ากลัวเอาดิฉันจะมาเทียบ เปรียบเทียบ เทียบเคียง แล้วก็จะมาชักนี้ชักโน่นว่าทำไมมีนี่ไม่มีโน้น

ประธาน : ก็มันดีคนละแบบ ดีคนละอย่างนะครับ สมัยนั้นมีเอ็นจีโอเยอะเขาก็ มองในแง่ของเอ็นจีโอแง่ของการพัฒนา องค์กรพัฒนาชุมชนของเรานี้ก็อาจจะน้อยลงไปหน่อยแต่ ว่าก็ไม่ด้อยกว่านะครับ สิทธิ เพราะว่าบางอย่างดีกว่าของฉบับอาจารย์บวรศักดิ์ด้วยซ้ำไปนะครับ ซึ่งเราดูสตรี ดูเรื่องของสิทธิชุมชนอะไรต่าง ๆ นี่ผมว่าไม่ด้อยกว่าเลยนะครับ เดี่ยวผมมีเรื่อง ที่จะถามอาจารย์ชาติชายหน่อยครับ เพราะอาจารย์ชาติชายอยู่ในเหตุการณ์ที่ไปสัมมนาที่ NIDA จนกระทั่งหนังสือพิมพ์เอามาเขียนโฆษณาใช้คำว่า อภัยศ อะไรต่าง ๆ ช่วงนั้นอาจารย์อยู่ใน เหตุการณ์หรือเปล่าครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อยู่ครับ เขาพูดบนเวทีเขาพูดว่าตัวร่างของเราเดิมที่ เขาพูดว่าร่างของเราออกแบบการเลือกตั้งนำไปสู่การที่จะทำให้รัฐบาลอ่อนแอ แล้วเขาก็อธิบาย ยกตัวอย่างประเทศโน้นประเทศนี้อะไรก็แล้วแต่ก็ว่ากันไปนะครับ แล้วก็รอบแรกก็ไม่มีอะไรแล้ว ที่นี้พอรอบสองจะจบก็พิธีกรก็ให้สรุปว่าใครต่อใครจะฝากอะไรไป เขาก็บอกว่าอีกเรื่องหนึ่ง ที่อยากจะฝากให้ดูก็คือเรื่องของการศึกษาว่าเดิมเขาก็กำหนดไว้ดีแล้วว่า ๑๒ ปีที่นี้เรามาเขียน อย่างนี้เหลือแค่ ๙ ปีแล้วก็เวลานี้ประเทศไทยก็อยู่ในวงการค้าขายนานาชาติ คนไทยต้องเก่ง ต้องได้เรียนหนังสือให้สูง ทรัพยากรมนุษย์จะต้องเข้มแข็งแต่เรามาเขียนอย่างนี้เท่ากับเรา ไม่ส่งเสริมให้คนเรียนหนังสือไปถึงขั้นอุดมศึกษาหรืออะไรต่าง ๆ ก็จะทำให้ลูกหลานเสียอนาคต การเขียนรัฐธรรมนูญอย่างนี้ทำให้บ้านเมืองถดถอยนับว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่อภัยศเขาพูดอย่างนั้น ผมก็ไม่สบายใจแล้วก็ไม่พอใจแต่ว่าไม่ได้อยู่ในวิสัยที่จะไปถกเถียงทำดีทำต่อหรือว่าอะไร เพราะว่า มันเป็นเรื่องของการพูดกันครั้งสุดท้ายของเขาซึ่งผมก็ได้บอกอยู่แล้วว่าผมมาวันนี้มาในฐานะ ที่เป็นกรรมการร่างผู้เชิญเชิญให้มาอธิบายสาระสำคัญแล้วก็ให้รับฟังความคิดเห็น เพราะชื่อเรื่อง บอกว่าเติมเต็มก็หมายถึงว่าฟังความเห็นของฝ่ายต่าง ๆ ให้มันสมบูรณ์ก็เลยเมื่อกลอนมันมาอย่างนี้ ก็เลยไม่ได้อยู่ในสถานะที่ว่าไปถกเถียงอะไร แต่ก็ได้แก่ข่าวก็คือก็ได้บอกกับทางพิธีกรว่าขอพูด หน่อยเถอะเรื่องการศึกษาเป็นอย่างไรก็อธิบายให้ฟังรายละเอียดทั้งหมดที่เราตามเนื้อหาใจความ มาตรา ๕๐ นั่นคืออะไร เขาก็ไม่ได้ตอบอะไรอีกเขาก็เงียบไป แล้วก็คงจะมีการไปสัมภาษณ์

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เพราะว่าพอเลิกนักข่าวก็รุมมาสัมภาษณ์ท่านอาจารย์สมบัติค่อนข้างจะเยอะ สัมภาษณ์อาจารย์ บรรเจิดนิดหน่อย แต่ผมนี่ผมไม่ได้ให้สัมภาษณ์อะไรเพราะว่าเขาจะสัมภาษณ์แต่ผมบอกผมไม่ขอตอบผมจะกลับมาประชุมแล้วก็กลับมาที่เข้าใจว่าก็เรื่องราวต่าง ๆ ที่เขาพูดก็พูดถึงคำว่า อภัยศ ก็พูดบนเวทีอยู่แล้วจะไปพูดซ้ำอีกข้างล่างหรืออย่างไรอันนี้ผมไม่ทราบไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์แล้วครับ

ประธาน : ขอบคุณครับ เพราะหนังสือพิมพ์ก็ไป quote ของฝ่ายนั้นฝ่ายเดียว ของอาจารย์สมบัติกับอาจารย์บรรเจิด ส่วนของอาจารย์ชาติชายรู้สึกเขาลงน้อยมากหรือไม่ได้ลงเลย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เพราะว่าผมไม่ได้มาใส่เสื้อชู๊มาใส่เสื้ออะไรใครครับ ชาว นักข่าวก็มักจะเอาเรื่องที่คนพูดอะไรทำนองแบบให้มันเป็นเรื่องเอามาลง ธรรมชาติของนักข่าว บ้านเราครับ

ประธาน : ก็มีบางฉบับเท่านั้นเองครับก็ไม่ได้ทุกฉบับที่จะเอาใช้คำที่ค่อนข้างจะหยาบมาลงนะครับ ก็ขอบคุณครับอาจารย์ครับก็เดี๋ยวมีท่านผู้ใดใหม่ครับที่จะมีอะไรที่จะชี้แจงให้ที่ประชุมฟังครับ อาจารย์อุดมมีไหมครับอยากฟังอาจารย์อุดมพูดหน่อย

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมมีนิดเดียวเพราะว่าผมอยากเห็นว่าที่เราพูดถึงเรื่องสิทธิเสรีภาพเพื่อจะปิดเกมตรงนี้นะครับ จริง ๆ ยังอยากเห็นว่ามีการแถลงชัด ๆ เกี่ยวกับกรอบของสิทธิเสรีภาพให้เห็นว่าประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ได้มีการตอบอย่างชัดเจนอย่างไร คือผมคิดว่าต้องนั่งไล่ไปที่ละประเด็นเลยว่าตั้งแต่เรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กรรมการร่างตอบอย่างไร เรื่องจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ ที่เราปรับแก้มันตอบโจทย์อาจารย์ บรรเจิดอะไรอย่างไร แล้วก็อาจจะไล่ไปถึงเรื่องสิทธิชุมชนเรื่องของการศึกษา เรื่องของการดูแลคนชราหรือว่าสิทธิของคนพิการ เรื่องของปัญหาการดูแลเรื่องสิทธิของผู้บริโภคอะไรต่าง ๆ ที่เราปรับแก้ผมคิดว่าน่าจะมาเป็นผังมาให้เห็นเลยว่า สิ่งนี้ปรับแล้ว ปรับแล้ว ปรับแล้วในนี้อย่างไร ซึ่งผมมองว่าตรงนี้นั้นจะได้จบประเด็นเรื่องสิทธิไปทั้งหมดว่าในหมวดนี้กรรมการได้ดูแลแล้วทั้งหมดนะครับ แล้วก็ดีกว่าเดิมอย่างไร ซึ่งผมคิดว่าตรงนี้น่าจะมีการได้ทำเป็นสรุปชัดเจนแล้วแจกให้ผู้สื่อข่าวไปนะครับ ซึ่งผมคิดว่าตรงนี้จะช่วยทำให้ความชัดเจนในมุมมองของสังคมมันจะดีขึ้นในเชิงคือพอเวลาเราพูดเราพูดได้ที่ละประเด็น แต่ว่าผมอยากเห็นว่าในกรอบที่เราทำเราได้ดูแลทั้งหมดแล้วว่าได้ปรับอย่างไรครับ ขอบคุณครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : อันนี้ก็เมื่อเช้านี้ก็ได้คุยกันนะครับในคณะกรรมการติดตาม ท่านอาจารย์ศุภชัยก็รับปากว่าท่านจะไปหารือกับทีมงานของท่านที่จะดึงเอาประเด็นสำคัญ ๆ ต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องสิทธิเสรีภาพ สิทธิชุมชนอะไรต่าง ๆ ออกมา แล้วท่านก็รับปากว่าท่านจะเป็นประเด็น ๆ ในหมวดต่าง ๆ มาสำหรับอาจจะใช้ในการที่จะแถลงข่าว แล้วก็สำหรับท่านกรรมการ ท่านผู้ใดที่จะไปออกเวทีต่างจังหวัดจะได้ใช้อันนี้ด้วยนะครับ แล้วก็ท่านบอกจะทำเป็นคล้าย ๆ ว่าเป็นหมวด ๆ เป็นลีนชกเลย ใครต้องการประเด็นไหนก็ดึงออกมาใช้ได้เลย ผมก็เห็นชอบด้วย เพราะฉะนั้นใครมีไอเดียอะไรก็เดี๋ยวลุยประสานกับอาจารย์ศุภชัยอีกทีหนึ่งนะครับก็จะเป็นประโยชน์สำหรับพวกเราที่จะไปใช้ประโยชน์ในการที่จะแถลงข่าวนะครับ เมื่อเช้านี้เราก็คุยกันในคณะกรรมการติดตามว่าเรามีเวลาเหลืออีกไม่กี่วันนะครับที่จะไปต่างจังหวัด เพราะก่อนจะไปต่างจังหวัดผมเข้าใจว่าเราคงน่าจะได้พิจารณาครบหมดทุกหมวด ยกเว้นบทเฉพาะกาล ผมยังไม่แน่ใจบทเฉพาะกาลเราจะคุยที่นี้หรือไปคุยที่โน่น แล้วก่อนที่จะไปผมคิดว่าเราควรที่จะ release พวกเหล่านี้ที่อาจารย์พูดมาเมื่อกั๊นนี้นะครับให้หมดทุกหมวดเลยนอกจากหมวดสิทธิเสรีภาพ หมวดต่าง ๆ ก็น่าจะปล่อยให้หมดเลยนะครับ เราจะได้คล้าย ๆ ว่าจบสิ้นกระแสความไปเสียทีหนึ่งนะครับที่เราจะไป ต่อไปเราก็คงไม่มา review อีกแล้วแล้วก็ดูความผิดถูกถ้อยคำการจัดวรรคตอนอะไรต่าง ๆ ที่โน่นที่หัวหินเราคงจะไม่ปรับแก้ก็แล้ว นอกจากจะมีอะไรที่มันจำเป็นจริงๆ เราก็ค่อยมาคุยเป็นเรื่อง ๆ ไปนะครับ ผมก็เห็นด้วยนะครับที่ว่าก่อนที่จะไปนี้เราก็คงจะมาหารือกันอีกทีหนึ่งว่าเราจะปล่อยอะไรจนกระทั่งว่าก่อนที่จะไปหัวหินนะครับ ท่านอาจารย์มาแล้วครับ เดียวผมก็ ก็ดีครับเราได้คุยกันบางประเด็นที่เป็นประโยชน์นะครับ ก็มี ๒-๓ เรื่องครับ เรื่องแรกที่ท่านปรกรณ์ได้พูดถึงว่าได้เติมถ้อยคำมาในมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ เดียวก็คงจะรายงานให้ท่านประธานทราบ แล้วท่านประพันธ์ก็ได้

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ขอเชิญคนอื่นกลับออกไปก่อนคุยเรื่องไต่เบิดหนึ่งเจ้าหน้าที่ทั้งหมดออกไป ปิด ช่วยกรุณาออกเร็ว ๆ ด้วยทั้งวันนี้เดี๋ยวลุยจะไปเรียกกลับมา เชิญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เมื่อก็คณะกรรมการติดตามก็ได้คุยกันแล้วก็ไม่ได้ชี้แจงในที่ประชุมตอนที่ท่านประธานยังไม่อยู่นะครับว่าท่านอาจารย์ศุภชัยรับอาสาจะไปรวบรวมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของสิทธิหน้าที่อะไรต่าง ๆ มากก็ทำเป็นกลุ่ม ๆ ไว้สำหรับคนที่เราจะไปท่านทั้งหลายที่จะไปชี้แจงเป็นโฆษกชี้แจงไปหรือว่าเราจะไปลงพื้นที่ต่าง ๆ ใครต้องการ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประเด็นไหนก็ดึงจาก chart นั้นมาเลยนะครับ ซึ่งพวกเราก็เห็นด้วยนะครับว่าท่านอาจารย์ศุภชัย กับทีมจะไปทำดูแล้วก็มีตัวอย่างอะไรให้ดูด้วยว่าใครจะไปไหนก็สามารถเอาประเด็นนั้น ๆ ไปได้เลยนะครับมีตัวอย่างอะไรเสรีจสรรพลเลยนะครับเปรียบเทียบกับต่างประเทศด้วย สิทธิสตรี เรื่องของสิทธิหน้าที่ สิทธิชุมชนอะไรต่าง ๆ ทุกอย่างที่อยู่ตามหมวดต่าง ๆ นี้ครับสำเร็จรูปเลยนะครับอาจารย์ศุภชัยก็ให้ความกรุณาจะรับไปทำให้นะครับ

ประธาน : ก็ดีครับจะได้เป็นหลักเป็นฐานดี มีเรื่องที่จะต้องขอย้อนกลับไปแก้มาจากสำนักราชเลขาธิการ มาตรา ๒๔ เขาขอให้เติมตรงนี้ครับว่า ก็นัดกับท่านรัฐมนตรีสุวัจน์ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องปฏิรูปแล้วไปคุยกับคุณวีระเอาหัวข้อมากับเป้าหมายเพื่อให้รู้เพราะว่าเขาเขียนมามันไม่มีใครอ่านออก นี่คือสิ่งที่เขาขอให้เราเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนตรงที่ว่าในกรณีที่ท่านเห็นว่าจะเข้าแล้วก็ท่านก็อาจจะมีการบอกร่างมาให้ทำงานไปพลางก่อนเขาก็จะได้ทำได้ที่นี้ตรงก็ฉันเติมเองว่ามันขึ้นต้นด้วยจะมันก็ต้องก็ คงไม่มีปัญหาอะไรนะ ที่นี้มันไปถึงคณะรัฐมนตรี

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานนิดเดียวครับเมื่อวานนี้ที่เราพิจารณากันที่มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ เป็นเรื่องถ้อยคำนิดเดียวครับ

ประธาน : ไม่เป็นไรแก้ไปแล้วใช่ไหม

เลขานุการ : ครับผม

ประธาน : ก็แก้ไปเลย

เลขานุการ : มาตรา ๕๗ ฝ่ายเลขานุการ มาตรา ๕๗ จะขออนุญาตเพิ่มเติมเสนอให้เพิ่มคำว่ากลไกที่มีประสิทธิภาพนะครับตัวสีม่วงเพื่อให้มันชัดเจนยิ่งขึ้นนะครับ แล้วก็ในมาตรา ๕๘ เรามีการพูดถึงเรื่องระบบภาษีแล้วเราอาจจะมีการพูดถึงควรจะพูดถึงระบบงบประมาณด้วยใหม่ครับถ้าไม่ได้พูดจะได้ตัดออกครับท่านครับ

ประธาน : ก็มันก็อยู่ในวินัยการเงินการคลังแล้วไม่ใช่หรือ กรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณ

เลขานุการ : ครับถ้าอย่างนั้นก็ตัดออก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าเรียนหารือคุณปกรณ์ว่าเรื่องนี้เจตนาอยากจะให้มีการปฏิรูประบบงบประมาณใช่ไหมที่เราคุยกัน ถ้าผมเรียนเสนอว่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วีรพร ๑/๙

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ถ้าหากเราไปตัดมันคนก็จะไปดูเฉพาะวรรคต่าง ๆ ในลักษณะที่ว่าไปดู คือไม่ได้ไปปฏิรูปหรอกครับ ก็คือจะไปดูว่าจะออกเงื่อนไขการใช้เงินอย่างไรด้านต่าง ๆ อย่างไรก็ตามแต่ตัวโครงสร้าง ตัววิธีการจัดทำงบประมาณอะไรนี่มันอาจจะไม่ได้ปฏิรูป ก็จะเป็นโปรแกรม budgeting ตาม LINE item เหมือนเดิมอะไรอย่างนี้เราก็อยากจะให้มันมีการปรับเปลี่ยนไม่ให้เกิดการกระจายตามตัวเลขที่คุณปกรณ์ ได้โชว์ให้เห็นถึงการกระจายงบประมาณใช้ใหม่เรื่องของความไม่เป็นธรรมอะไรต่าง ๆ ก็เลยคิดว่า น่าจะมีดีไหมครับ

- ๒/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอชพร จารุจินดา : คืออย่างนี้ครับ คือเรื่องงบประมาณหลักเกณฑ์การทำงบประมาณจะไปอยู่ในกฎหมายการเงินการคลัง คือให้เป็นกฎหมาย แต่ถ้าเขียนอยู่ในวรรคหนึ่ง กลายเป็นนโยบายของรัฐบาลไป เราจะบังคับด้วยตัวกฎหมายว่าจะทำอะไรได้บ้าง ถ้าคุณ จะเปลี่ยนแปลงก็ต้องแก้กฎหมายกัน เราวางอย่างนั้น คือสิ่งที่ทำกันอยู่ในขณะนี้ทำไปแล้ว นะครับ เขาก็ออกกฎหมายวินัยการเงินการคลังฉบับหนึ่ง แล้วก็ทำกฎหมายวิธีการงบประมาณใหม่ อีกฉบับหนึ่ง ตอนนี้อยู่

ประธาน : ครอบคลุมตัวนี้ใหม่ ครอบคลุมวรรคสองของเราใหม่

นายอชพร จารุจินดา : ครอบคลุมครับ แต่เห็นว่าจะเข้ากระทรวงการคลัง เอาไปปรับปรุงใหม่จะส่งเข้ากฤษฎีกา เห็นอาจารย์พนัสเล่าจะกลับเข้ามาที่กฤษฎีกา ผมก็เรียนท่านไว้แล้วว่ามันน่าจะรอดรัฐธรรมนูญก่อน กฤษฎีกาไม่น่าจะไปก่อนเดี๋ยวมันจะไป ยุ่งกันใหญ่

ประธาน : ก็หลังจากวันที่ ๒๙ เขาก็ทำได้ ตกลงวรรคแรก งบประมาณ เอาออก นะครับ

เลขานุการ : แล้วก็ในมาตรา ๕๙ ท่านครับ เมื่อวานมีการอภิปรายกันเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนว่าจะมีเรื่องอื่นนอกจากเรื่องการชี้เบาะแสหรือเปล่า ได้คุยกับ ท่านอาจารย์อุดมรอบเลยลองเสนอข้อความดูครับว่า ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการดังกล่าวโดยได้รับการคุ้มครองก็เลยเพิ่มตามที่กฎหมายบัญญัติเข้าไป ไม่ทราบว่าจะเหมาะสมหรือไม่ประการใดครับ

ประธาน : มันไปไกลนะ เรื่องดำเนินการดังกล่าวเดี๋ยวมันจะกลายเป็นตัว police เสียเอง เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ในการออกไปรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรื่องการทุจริตการเลือกตั้งก็ดี เรื่องของการทุจริตในการ ทำหน้าที่ของรัฐก็ดี ประชาชนเขาบอกมาว่าการที่เขาทำหน้าที่เป็นพยานมันทำลำบากครับ เพราะว่า การเป็นพยานอย่างไรมันก็ตายลูกเดียว สิ่งที่เขาทำได้มันคือทำได้แต่เพียงว่า ประชาชนเขาต้องมีกลไก เขาต้องมีองค์กรมารองรับ คือความน่ากลัวของคนที่ถูกตรวจสอบ เหมือนกับมันสู้กับประชาชน ประชาชนสู้ไม่ได้ถ้าเป็นเดี่ยวต่อเดี่ยว เขาก็มองว่าการที่เขา จะทำงานได้เพราะเขาเป็นกลุ่มเท่านั้น ทีนี้การเป็นกลุ่มถ้าล้าพั้งให้รัฐไปบอกว่าเขาเป็น

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เจ้าหน้าที่ของรัฐผมก็เข้าใจว่ามันคงไม่ใช่ แต่ว่าหมายถึงว่าการที่รัฐต้องยอมรับกลไกในการทำงานของเขา ผมมองว่าไม่ใช่เพียงแค่การเป็นสายลับธรรมดาอย่างที่ ป.ป.ส. หรือ ปปง. อยากให้มีในกรณีเป็นคนมาช่วยรัฐแบบนั้น แต่ว่าผมคิดว่ามันควรจะต้องเป็นเครือข่ายอย่างที่ปัจจุบันที่เป็นอยู่นะครับ พวกเครือข่ายของพวกกลุ่มวิชาชีพ เครือข่ายของกลุ่มภาคประชาสังคมอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งเขาจะมีพลังมากกว่าการที่ให้ประชาชนแต่ละคนเป็นคนไปจับตาดู ซึ่งผมคิดว่าตายลูกเดียวครับ ถึงแม้จะมีการคุ้มครองพยานก็ตาม ผมคิดว่าไม่มีกล้าครับ ผมมีความเชื่อว่าคุ้มครองพยานไม่ได้ผลสำหรับสังคมไทย มันต้องเป็นเรื่องกลไกในเชิงองค์กรว่าเขาอาจจะมีคนตายบ้าง แต่ว่าเขาคิดว่าอย่างน้อยเขาทำเป็นกลุ่มมันก็ยังดีกว่าการที่ให้รัฐเป็นคนมา protect เขา ผมมองในมุมนี้ครับ

ประธาน : ตรงนั้นไม่เป็นไร แต่ว่าบทบาทที่ประชาชนควรจะมี ถ้าประชาชนไปมีบทบาทในการจัดการเองมันจะวุ่นวายและอันตราย ไม่ว่าจะจะเป็นปัจเจกหรือว่ารวมตัวกันสิ่งเดียวที่เราควรจะให้เขาทำคือเขาชี้เบาะแส เพราะมีฉะนั้นถ้าให้อำนาจเขาไปจับด้วยหรือไปกล่าวหาได้ด้วยมันอันตรายนะครับ ที่เราเขียนเดิมเราถึงเจาะจงว่าในการชี้เบาะแส แต่ว่าจะเติมเรื่องการรวมตัวกันก็โอเคได้ แต่ว่าอย่าไปให้เขามากไป ไม่อย่างนั้นมันจะกลายเป็นการโยนภาระไปให้เขา เขียนเท่านี้พอกระมัง มาตราอะไรที่ว่าด้วยคณะรัฐมนตรี ที่เราไปยกเว้น

เลขาธิการ : คณะรัฐมนตรี มาตรา ๑๕๓ ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : เมื่อสักครู่นี้ท่านอาจารย์เรื่องชี้เบาะแสนะครับ ผมว่าส่วนใหญ่ที่เขาคุมกันอยู่ตอนนี้เขาไม่ได้ทำเรื่องชี้เบาะแสนะ เขาณรงค์ต่อต้านสร้างค่านิยมหรือทำอะไรพวกนั้น ผมรู้สึกมันจะเป็นอย่างนั้นนะครับ ถ้าเราไปกำหนดเรื่องชี้เบาะแสดังเดิมมันจะแคบไปไหมครับท่านอาจารย์ เห็นกลุ่มคุณประมนต์ ทางธรรมศาสตร์ทางอะไร ของอาจารย์จूरี

นางจूरี วิจิตรวาทการ : คือขณะนี้มันก็ทำได้อยู่แล้วนะคะ ที่นี้ไม่แน่ใจว่ารัฐธรรมนูญเขียนไปแล้วจะช่วยให้ดีขึ้นหรือไม่ ถ้าไม่ให้ resource คืออย่างพวกธุรกิจเขาไม่มีปัญหาเพราะเขาลงขัน เขาได้เงินเยอะแยะเลยจากบริษัทใหญ่ ๆ เขาก็มีเงินทำงานนะคะ ที่นี้กลุ่มอื่น ๆ บางเครือข่ายนี้น่ากลัวมากนะคะ มี ๑ เครือข่ายที่อ้างว่าต่อต้านคอร์รัปชันแต่ไปแบล็คเมลล์คนเรื่องโรงเรียนบดินทร์อะไรต่ออะไรตอนนั้น และเขาเที่ยวได้ไปของานคนนี่คนโน้นทำ ถ้าไม่ให้งานก็แบล็คเมลล์เขา เพราะฉะนั้นเมื่อมีทั้งดีและไม่ดีคนพวกนี้จะเป็นคนที่ชี้ให้ม็อบกองทุนเงินทุน

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

สมัยรัฐบาลทักษิณให้มา บอกสัญญาว่าจะให้ ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือว่าให้มากกว่านั้น และเสร็จแล้วก็ทะเลาะกันใหญ่เลย แย่งเงินกัน เพราะฉะนั้นการทำงานในภาคประชาสังคมถ้าไม่มีเงินก็ลำบาก แต่ถ้าเอาเงินมาเป็นตัวตั้งก็ลำบาก จริง ๆ แล้วเขาอยากได้หลายอย่าง แต่ว่าถ้าไปติดตามตรวจสอบดิฉันว่าไม่ค่อยเหมาะสมเพราะว่าอันตรายกับตัวเขาเอง แต่ถ้าช่วยกันให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ให้ข้อมูลข่าวสาร ปลุกฝังจิตสำนึก พวกนี้ทำได้ ทำได้อยู่แล้ว เพียงแต่ว่าถ้าเราเขียนว่าให้ส่วนร่วม ก็คงจะต้องเขียนให้มากกว่านั้นนิดหนึ่งในการที่จะเหมือนของส่งเสริมผู้บริโภคที่ต้องสนับสนุน มากกว่าด้านการเงิน และใน case ของคอร์รัปชันอาจจะต้องอย่างที่เราเขียนด้วยก็คือให้การคุ้มครองด้วย เพราะว่าบางครั้งมันก็อันตรายเหมือนกันนะคะ ทีนี้ถ้าจะเขียนอาจจะต้องเขียนให้ครบ ไม่อย่างนั้นก็ไม่จำเป็นก็รวมกลุ่มได้อยู่แล้ว แต่ถ้าประชาชนในระดับรากหญ้าลุกขึ้นมาจับผิดกันเองมันสร้างความขัดแย้ง ก็มีปัญหาเหมือนกัน มันมีขอบเขตของมัน

ประธาน : ขอใบเมื่อสักครู่นี้ดูอีกครั้ง ตรงนี้ยาก ลองช่วยกันดูอันนี้กับมาตรา ๒๔ ที่แก้ไขเมื่อสักครู่นี้ คือคำบอกเล่ามาก็คือว่าให้ใช้เหมือนกันหมด ทั้งศาล ทั้งคณะรัฐมนตรี เดิมผมก็นึกว่าเฉพาะคณะรัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ เขาก็บอกว่าคณะรัฐมนตรีนั้นละเป็นตัวปัญหา เพราะฉะนั้นก็ให้ใช้หลักเดียวกันกับมาตรา ๒๔ ท่านอัครพรช่วยดูหน่อย

นายอัครพร จารุจินดา : ข้อความตอนท้ายจำเป็นด้วยหรือครับ ในกรณีเช่นนั้นให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีได้เข้ารับหน้าที่แล้ว มันจะเกิดข้อสงสัยได้ว่าเมื่อเข้ารับหน้าที่แล้วจะต้องถวายสัตย์อีกหรือไม่ คือถ้าจบตรงแค่มาตรา ๑๕๐ วรรคสองได้มันก็เท่ากับว่าเขาปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวได้ เพราะว่าท่านโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ไม่ได้บอกว่าจะให้เข้ารับหน้าที่

ประธาน : แต่ไม่เข้ารับหน้าที่ คณะรัฐมนตรีชุดเก่ามันจะยังอยู่

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ กรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ มันต้องมีขั้นตอนหรือมีวิธีการในกระบวนการนี้ใช่ไหมครับ

ประธาน : จะมีพระบรมราชโองการมา คือเวลาที่คณะรัฐมนตรีเขาจะขอเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณเขาจะมีหนังสือกราบบังคมทูลเข้าไป ถ้าท่านยังไม่สะดวกและท่านคิดว่าใช้เวลานาน ท่านอาจจะบอกว่า ให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ซึ่งจะมีลายลักษณ์อักษรออกมา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าอย่างนี้ถ้ากรณีที่โปรดเกล้าฯ ให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน คณะรัฐมนตรีชุดที่อยู่ก็ต้องพ้น ต้องพ้นไป ถ้าทรงโปรดเกล้าฯ มา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศัณรัตน์ ๒/๔

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ก็ต้องถือว่าชุดที่อยู่พ้นแล้ว เพราะว่ามีพระบรมราชโองการบอกว่า ให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนได้แล้ว ชุดที่อยู่ก็ต้องไป

ประธาน : เอาอย่างนี้ได้ไหม

นายอัชพร จารุจินดา : ก็ดี ตรง ๆ ไปเลย ไม่เกิดปัญหา

เลขาธิการ : ในกรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนที่จะถวายสัตย์ปฏิญาณ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๑๕๗ วรรคสองได้ในกรณีเช่นนั้นให้คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๓ (๑) พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านอาจารย์ครับ ถ้าเป็นรัฐมนตรีคนเดียวนี้ต้องถวายสัตย์ไหมครับ

ประธาน : ตรงนั้นเขาไม่มีปัญหาเพราะต้องถวายสัตย์

นายอุดม รัฐอมฤต : ไม่มีปัญหาใช่ไหมครับ

ประธาน : เขาคงจะไม่มีพระบรมราชโองการให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้เนาะครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ ถ้าตัดคำว่า พลาจ มันจะเข้าใจว่าไหมครับ ให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนที่จะมีถวายสัตย์ปฏิญาณ อันนี้มันมีอยู่แล้ว รู้สึกว่าความเป็นคณะรัฐมนตรีมันไม่เต็ม

ประธาน : ยังไม่เต็ม จริง ๆ มันก็ยังไม่เต็ม

นายภัทร คำพิทักษ์ : ยังไม่เต็มใช่ไหมครับ

ประธาน : ไม่เต็ม เพราะว่าการถวายสัตย์ยังจะต้องมี ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวก็จะเลยเถิดไป ถ้าว่าเข้ารับหน้าที่แล้วเลยไปถวายสัตย์ คำว่า ไปพลางก่อน แปลว่า ชั่วคราว เมื่อสักครู่มีมาตรา ๕๐ เท่าไรที่ท่านภัทรยังติดใจมาตรา ๕๐ กว่าใช่ไหม อันนี้หรืออันไหน ไม่ใช่สิ เรื่องทุจริตชาวบ้านมาตราอะไร

เลขาธิการ : มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ ครับ

ประธาน : เต็มให้ครบเลยเอาไหม สนข. เขาประชุมเสร็จหรือยัง ยังประชุมลับอยู่หรือ เลิกประชุมลับหรือยัง

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : ไม่ลับแล้วครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เลิกแล้วใช่ไหม

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : ยังไม่เลิกครับ ประชุมร่างวาระ

ประธาน : ที่ประชุมลับเขาเสร็จแล้วใช่ไหม

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : เสร็จแล้วครับ

ประธาน : แล้วคุณแป้วเรียบร้อยหรือยัง

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : คุณแป้วยังไม่ประกาศผลเลยครับ เตี่ยวรออยู่ครับ

ประธาน : ยังไม่ประกาศผล

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ : เมื่อสักครู่ผมก็ไปลงคะแนนมา แต่ยังไม่ประกาศผลครับ

ประธาน : จะได้แสดงความยินดีได้ โอเคไหมครับมาตรา ๕๙ เมื่อสักครู่ใครท้วง
ขึ้นมา ภัทระหรืออาจารย์จู้ โอเคหรือยัง

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ มาตรานี้มีคนเสนอมา ผมจำไม่ได้
ว่าใครนะครับ ดูเหมือนจะเป็นท่านวีรวิท ท่านบอกว่าที่เราเขียนนี้มันเป็นรวม ๆ ไปถึงปัจเจก
บุคคล เขาพูดถึงธรรมาภิบาลว่ามันเป็นขององค์กรด้วย ผมก็ยังไม่ค่อย get เท่าไรนะครับ แต่ผม
โน้ตมาตอนไปฟังอะไรต่าง ๆ มา บอกว่ามีคนขอเพิ่มเรื่องหลักธรรมาภิบาลเพราะเป็นเรื่องของ
องค์กร ก็ไม่แน่ใจว่าไปเก็บมาจากไหน ไม่รู้มันเกี่ยวกับหรือเปล่านะครับ

ประธาน : เราเอาผลมัน ส่วนวิธีการเราไม่นั่น คือให้เห็นอันตรายเกิดจากการ
ทุจริต ส่วนจะไปปรณรงค์เรื่องธรรมาภิบาล เรื่องศีล ๕ เรื่องศีล ๘ อะไรก็แล้วแต่ ได้รับฝากมาจาก
ชาวพุทธ ธิบ ๆ เสร็จกันเสียเถอะรัฐธรรมนูญเรา นับวันคนก็ฝากเติมโน้นเติมนี้กันอยู่เรื่อย อันนี้
ไปได้แล้วใช่ไหมครับ มาตรา ๖๓ เขาขอเติมอย่างนี้ ผมจะพิมพ์ที่เขาขอเติมให้ดูก่อนนะครับ
นี่เขาขอเติมตรงนี้

นางจู้ วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ อย่างนี้มันจะไปเข้าทางของบางกลุ่ม
บางนิยายหรือเปล่าคะ ที่เน้นเรื่องการเผยแพร่ธรรมะแบบของเขา อาจจะมีข้อนี้ว่าเขาทำ
ในสิ่งที่กำลังทำอยู่ รวมทั้งไปต่างประเทศด้วยอะไรด้วย ซึ่งจริง ๆ แล้วด้วยการบริหารจัดการที่ดี
ของเขามันทำให้คนเข้าไปร่วมด้วยเยอะ แต่ว่ามันเป็นการบิดเบือนอะไรหลายอย่าง แล้วก็
อาจจะเป็นภัยต่อสังคมด้วยซ้ำไป อันเก่าของเราดิฉันว่าแลดูดีกว่านะคะ

ประธาน : คือเรามุ่งแต่คุ้มครอง ไม่ได้พูดถึงเรื่องอุปถัมภ์ อันนี้เขาอยากให้มีการ
อุปถัมภ์

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศัณรัตน์ ๒/๖

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมว่าประโยคที่ว่า เผยแผ่ธรรมะเพื่อให้ประชาชนมีศีลธรรม ได้รับการพัฒนาจิตใจ มันอาจจะฟุ่มเฟือยไป แต่ว่า และมีสติปัญญาครอบรู้ในธรรมะ นี้อาจจะได้นะครับ ธรรมะที่แท้จริง เพราะว่าป้องกันการบิดเบือน เพราะถ้าพูดธรรมะเฉย ๆ มันอาจจะล่อแหลม นะครับ ถ้าธรรมะที่แท้จริงของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาจจะตรงกว่า มาตรานี้ผมว่าน่าจะขอความรู้ จากผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงนะครับ อย่างท่านมหาเสฐียรพงษ์ เพราะเรา มาพูดเอง เราเป็น layman มันอาจจะไม่ซาบซึ้งเท่าไรในการที่จะพูดปัญหาที่มันยาก ๆ อันนี้ นะครับ

- ๓/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : อันนี้เราถ้าเขียนอย่างนี้จะได้ใจคนกลุ่มหนึ่งแต่จะได้ก่อนอิฐจากคน
อีกกลุ่มหนึ่ง แต่กลุ่มที่ให้ก่อนอิฐเราไม่เขียนอะไรเลยก็ให้อยู่แล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมว่าอันใหม่นี้ก็ดีขึ้นนะครับ คืออันแรก
มันมุ่งการปกป้องคุ้มครองใช้ใหม่ครับ ทีนี้ถ้าจะอุปถัมภ์การเผยแผ่แล้วก็การปกป้องความจริง
มันขาดไปอีกขาหนึ่ง ผมหาเอกสารไม่เจอใครสักคนกลุ่มไหนไม่รู้พูดถึงการส่งเสริมให้มีการศึกษา
ของการศึกษาของคณะสงฆ์ โดยเขาพูดถึงเรื่อง พ.ร.บ.อะไรสักอย่างหนึ่ง คือจริง ๆ มันมี ๓ ขา
เผยแผ่ ปกป้องแล้วก็ส่งเสริมการศึกษาการเรียนของคณะสงฆ์ จริง ๆ คณะสงฆ์ตอนนี้การเรียนนี้
อ่อนแอมากนะครับ คนเรียนที่ส่วนใหญ่จะเป็นพวกชาวเขาที่ไม่ได้ไปเรียน ๖ ประโยค ๗ ประโยค
๘ ประโยค ถ้ามี ๓ ขาอย่างนี้ก็ครบครับ

ประธาน : เอาศึกษาใส่เข้าไป แต่ไม่ต้องบอกว่าพระสงฆ์จะได้ไม่ชัดเจน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีพลอากาศเอก ธนู ปานสุวรรณครับเขาแก้มานะครับ
ในมาตรา ๖๓ บอกว่ารัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นในการคุ้มครอง
พระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน แล้วก็เพิ่มเติมคำว่า
ในการคุ้มครองทุกศาสนาและพระพุทธศาสนา มันอ่านแล้วก็ไม่ได้ความ

ประธาน : ที่เราเขียนนี้ก็น่าจะใช้ได้ ทีนี้ที่จะเติมส่วนที่เขาต้องการก็คือตัวนี้
พัฒนาจิตใจและมีสติปัญญา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมว่ามาตรานี้มันอยู่เกี่ยวกับความมั่นคง
พอสมควรนะครับ เราควรจะเขียนให้มันรัดกุมหน่อย แล้วก็เป็นการที่จะไม่ให้การไปบิดเบือนจาก
คำสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้า นะครับ ผมว่ามันค่อนข้างที่จะอ่อนไหวหน่อยเราควรจะให้รัดกุม
แล้วก็ในการที่จะไม่ให้มันนิกายอื่นแฝงเข้ามาบิดเบือนพุทธศาสนาครับ ก็คงเขียนยากหน่อย

ประธาน : ลองเอาตัวนี้เราคงไม่เอานะ ลองเอาตัวนี้ดูแล้วก็รู้จากอาจารย์
เสฐียรพงษ์ LINE ตัวนี้ไปให้อ่านสิว่าถ้าเราเขียนอย่างนี้ คือเราเน้นเรื่องนี้หลักคำไม่ตรงตาม
พระไตรปิฎก เพราะเวลานี้มันกำลังชกจะไปนอก

นายธนาวุฒน์ สังข์ทอง : ผมเรียนหารือหนึ่งคือตัวสีแดงนี้เพิ่มมาผมจะตั้งใจ
ให้ตรงตามพระไตรปิฎก เพราะตอนนี้ก็ยังมีเถียงกันว่าพระไตรปิฎกฉบับจริงกับฉบับไหน เพราะ
พระไตรปิฎกตัวนี้ก็มีหลายฉบับเหมือนกันก็เรียนหารือก็มีการโต้แย้งกันอยู่ ถ้าจบแค่ให้เผยแผ่
หลักธรรมได้ใหม่ครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ไม่ได้ เพราะหลักธรรมมันเพี้ยน พระไตรปิฎกไม่ได้เถียงนะมันเถียงแต่คำแปล ก็ตรงเถียงกันว่ามันแปลว่าอะไร ก็โอเคก็คุยเถียงกันจนจบแล้วกัน เพราะว่ามีบางคนเขาอ้างว่าพระไตรปิฎกไม่ใช่ของจริงแท้ เพราะว่าพระพุทธรูปเจ้าไม่ได้เป็นคนเขียน อันนั้นเราไม่รับรู้หรอก แต่ว่าในทางเถรวาทเราถือว่าพระไตรปิฎกมันมีการสังคายนาโดยคนซึ่งอยู่ในยุคสมัยพระพุทธรูปเจ้าในการสังคายนาครั้งที่ ๑ โดยมีพระอานนท์เป็นตัวต้นในเรื่องกับพระสีวลีใช้ไหมที่เชี่ยวชาญทางด้าน

นายอัคร จารุจินดา : กำลังคิดเหมือนกันก็เป็นอย่างที่ท่านอาจารย์ว่าคือพอเขียนเงาะจงลงไปมันจะเป็นประเด็นโต้แย้งในระหว่างสงฆ์ด้วยกันเอง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เรียนหารือเพราะว่าเถรวาท มหายาน หินยานเขายังเถียงกันอยู่เรื่องคำแปลพระไตรปิฎก

ประธาน : อย่างนั้นเปลี่ยนใหม่เอาของเขามา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ใช้คำกลาง ๆ ได้ไหมครับเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนา

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ตรงส่งเสริมสนับสนุนนี้เราเอารัฐต้องเลยใช้ไหมครับ หรือจะเอารัฐฟังครับ แต่มาตรการในการป้องกันก็น่าจะเป็นต้อง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เราจะทิ้งไว้สักพักหนึ่งก่อนไหมครับ เราข้ามไปก่อนแล้วก็ขอเวอร์ชันจากท่านเสฐียรพงษ์แล้วเรามาคุยอีกทีหนึ่ง

ประธาน : แล้วเราเอาของเราให้สะอาดของเราเสียก่อนแล้วก็เดี๋ยวมีใครอยากจะเติมแก้อะไรตรงไหนอีกไหม

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คำว่าถ้าเราเอาคำว่า เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญาไปอยู่หน้าคำว่า รัฐพึงส่งเสริมมันจะนิมนวลกว่าไหมครับ

ประธาน : มันจะอ่านแล้วมันไม่ไป ปัญญาหมายถึงปัญญาในทางธรรม

เลขานุการ : ผมเข้าใจว่าที่ท่านอาจารย์บรรศักดิ์พยายามใส่อยู่ในร่างเดิมก็คือ ศิลสมานิติ ปัญญาของท่านก็คือ

ประธาน : คือมันเงาะจงไปหน่อย

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : ครับ แต่ท่านเขียนว่าอ้อม ๆ นิดหนึ่งผมจำไม่ได้แน่แต่ก็คือหลักของท่านก็คือให้ประชาชนตั้งอยู่ในศีลในธรรม พอมีศีลมีธรรมแล้วมันจะเกิดการพัฒนาจิตแล้วก็เป็นปัญหา

ประธาน : นี่เราเอารวม ๆ กับพัฒนาจิตใจและพัฒนาปัญญา จิตใจก็คือการปฏิบัติการอะไร การปฏิบัติ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันยังมีความกังวลใจนิดหนึ่งที่เราตรงตามพระไตรปิฎก ออกค่ะ เพราะว่าถ้าเราดูไปแล้วในขณะนี้ศาสนาพุทธหลาย ๆ วัดหลาย ๆ แห่งก็ไม่ได้สอนไม่ได้เผยแผ่อะไรทั้งนั้นนะคะเป็นพิธีกรรมมากกว่า แต่ส่วนที่เขา organize เราก็มีการจัดแม้กระทั่งโรงเรียนให้เด็กที่ต่างประเทศก็ไปยึดวัดต่าง ๆ เขาจะอ้างว่าเขามีการสอนศาสนาอย่างจริงจัง แต่ว่าการที่สอนหลักที่สอนมันไม่ได้ช่วยพัฒนาจิตใจและปัญญา แต่สร้างความหลงใหลมกมายมากกว่า

ประธาน : มันก็ไม่ใช่หลักธรรมของพระพุทธศาสนา

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ก็ไม่ใช่หลักธรรมแต่ที่นี้เขาก็อ้างว่าใช่ ถ้าเราไม่ใช่ตรงนั้นลงไปนิดหนึ่งพระไตรปิฎกลงไปมันเป็นการตีความแล้วเดี๋ยวเขาก็มาขอสนับสนุนจากรัฐได้อะไรได้ ซึ่งตอนนี้เขาขายจนไม่มีตีแล้วแล้วก็ยังสร้างความขัดแย้งในสังคมในวงการสงฆ์มีคอร์รัปชันมีอะไรมากมาย แล้วก็ไปยึดโยงกับการเมืองเสียอีก ดิฉันคิดว่าน่ากลัวมากค่ะ

ประธาน : ถ้าใส่พระไตรปิฎกแล้วก็เห็นจะต้องไปถามถึงมหาเถรสมาคม เพราะว่ามันซังจะลึกลงไป เอาเท่านี้ก่อนแล้วก็เอาไปให้อาจารย์เสฐียรพงษ์ดู ถ่ายไปให้ท่านดู

นางจุรี วิจิตรวาทการ : เสฐียรพงษ์เป็นถือคริสต์นี่ไม่ใช่หรือ

ประธาน : ไม่ เสฐียรพงษ์เปรียญ ๙ ประโยค รู้สึกจะรุ่นเดียวกับสมเด็จพระสังฆราชหรืออะไรนี้ กับอาจารย์จ่านงค์ ทองประเสริฐ ไปนะ เชิญครับ

นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ถ้าเราอย่างไรเราก็เอาไปให้ผู้รู้ได้ดูนะครับ เพื่อตรวจสอบอีกทีหนึ่ง ถ้าหากเราจะใส่คำว่า พระไตรปิฎกเข้าไปอย่างที่ท่านอาจารย์จุรีว่านั่นนะครับผมว่าไม่น่าเสียหายอะไร เพราะว่าจริง ๆ พระไตรปิฎกที่แท้จริงมีอยู่ฉบับเดียวที่อ้างกัน

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ที่หลังพวกนั้นเฉไฉทั้งนั้น ถ้าเขียนในลักษณะอย่างนี้ โอ้โฮ บางแห่งมันตีความได้เยอะทีเดียว แล้วมันเอาตรงนี้เข้าคุ้มครองสิ่งที่มันได้ทำกำลังทำแล้วก็จะทำต่อไป แล้วก็ศาสนานี้มันจะเสียหายนะครับ ถ้าไหน ๆ จะให้ท่านดูแล้วใส่พระไตรปิฎกไปสักหน่อยจะได้ไหม ถ้าท่านจะตัดก็ให้ท่านตัดไป

นายภัทระ คำพิทักษ์ : เดียวใส่ไปแล้วไปเช็กกับท่านพระพรหมคุณาภรณ์ ท่านประยูทธ

ประธาน : ใช่ ๆ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : เดียวผมไปเช็กให้ นะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แล้วท่านสุลักษณ์ ศิวรักษ์ หลาย ๆ คนหน่อย

ประธาน : ใครจะไปหาท่าน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ฉบับอาจารย์บวรศักดิ์นี่เขียนสั้นนิดเดียวครับ ๔ บรรทัดเอง ของอาจารย์บวรศักดิ์นะครับมาตรา ๗๙ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่นส่งเสริมให้ศาสนิกชนเข้าใจและเข้าถึงหัวใจของศาสนาของตน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อส่งเสริมเพื่อเสริมสร้างศีลธรรม พัฒนาจิตใจและปัญญา

ประธาน : ไป ถึงไหนแล้วเดี๋ยวไม่ได้เดินหน้า ไฟजूตุดมาแล้ว ๑๖๓ ใช่ไหม มีใครขอแก้ไขไหมครับ ๑๖๓ ไม่มีนะครับไป ๑๖๔ มีไหมครับ ไม่มีนะครับ ๑๖๕ มาตราอะไรที่เราห้ามไม่ให้รัฐมนตรีอยู่ใต้อาณัติใคร

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ๑๖๔ เมื่อกี้ดูแล้วมีของคุณ มีท่านทัศนาศนาที่พูดถึง (๒) ท่านบอกว่าจะให้เติมหลังพนักงานจะไปรวมกรรมการด้วยหรือเปล่าครับ คือแกอยากให้เติมคำว่า หรือกรรมการของหน่วยงานของรัฐ

ประธาน : จะเติมให้เขาไหมครับ ก็มีปัญหาอีกนิดหนึ่งว่ากรรมการมันกรรมการของหรือกรรมการใน ต้องหน่วยงานของรัฐด้วยเพราะมันมีอันอื่นที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจเหมือนกรรมการกฤษฎีกามันไม่ใช่กรรมการของสำนักงานกฤษฎีกามันกรรมการในสำนักงาน แต่พนักงานนะของ ยกเว้นจะเขียนแบบฝรั่ง ถ้าอย่างนั้นเขียนใหม่ เติมนี้ได้ไหม

นายอัษฎพร จารุจินดา : อันนี้ก็แปลว่าเอาออกไม่ได้หรือครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบครับจากกรรมการการเลือกตั้ง ผมไม่ค่อยเห็นด้วยกับพวกนี้จริง ๆ เพราะว่าคุณไม่ไว้ใจคณะรัฐมนตรีแล้วคุณไว้ใจกรรมการการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มิได้ครับ เพราะว่าอันนี้มันเป็นเหตุซึ่งตัวนายฯ เองหรือนายกรัฐมนตรีเองก็ลงเลือกตั้งด้วย เพราะว่าอันนี้มันต้องเป็นเหตุตาม (๒)

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานความจริงพอยิ่งเติมกรรมการยิ่งไปใหญ่ความจริงมาตราบนี้เขาจงใจว่าในระหว่างการเลือกตั้งนั้นต้องไม่ย้ายคนซึ่งไปทำให้การเลือกตั้งได้ประโยชน์ ย้ายผู้ว่าฯ เป็นการใหญ่ในช่วงนั้นแล้วเลยให้ไปถาม กกต. ว่าอันนี้มันจะมีผลทำให้การเลือกตั้งมีปัญหาหรือไม่ ความจริงเจตนาที่แค่นั้นเอง

ประธาน : ไม่เติมดีกว่ากรรมการ เพราะกรรมการเขาเป็นองค์คณะไม่ได้เกี่ยวข้อง

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ จำได้ว่าในรัฐบาลชุดก่อนนี้ตอนที่มีการยุบสภาแล้วมาตราบนี้มีปัญหามาก เพราะว่าถามทุกกรณีว่าใช่หรือไม่ใช่ ใช่หรือไม่ใช่ กกต. ไม่ต้องทำอะไร คือ ครม. จำเป็นจะต้องตั้งมันมีตำแหน่งที่จะต้องตั้งแล้วจะเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาแล้วก็จริง ๆ แล้ว (๒) เขาจะถามอยู่ตลอดเวลาที่กฤษฎีกาว่าตรงนี้ตั้งได้หรือไม่ได้ แล้วจึงไปถาม กกต. อีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นวุ่นวายมากเลยตรงนี้

ประธาน : ความจริงมันตั้งได้หมดเพียงแต่ว่าไปให้ กกต. ให้ความเห็นชอบก็เท่านั้นเองก็อะไรที่สงสัยก็ไปขอความเห็นชอบ กกต. เสียให้เหตุผลไป

เลขานุการ : ในชุดที่แล้วเลยส่งทุกอย่าง ส่งทุกตำแหน่ง

ประธาน : ไม่แก่นะ ไป ๑๖๕ ๑๖๕ มีอะไรไหมครับ ไม่มีไป ๑๖๖ มีของปกติ นะครับคงไม่มีอะไร ๑๖๗ มีอะไรไหมครับ ไป ๑๖๘ นี้ก็ปกติ นะครับอันนี้ ๑๖๙ ไม่มีใครขอแก้ ๑๗๐ ๑๗๑

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานคือมีอยู่คนหนึ่งชื่อดอกเตอร์เอกพันธ์ ปิณฑวณิช คือแกมีความเห็นมาเกือบทุกมาตราครับ แต่จริง ๆ แล้วอะไรก็ไม่รู้ นี้ ๑๗๑ ก็จะมีในเรื่องหนึ่งก็คือว่า ท่านให้เติมคำว่า ในกรณีมีความจำเป็นต้องใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งที่มีเหตุการณ์รุนแรงอันเป็นภัยคุกคามความอยู่รอดของประเทศเป็นการรีบด่วน ซึ่งผมคิดว่าอาจจะไม่จำเป็นจะต้องเติม

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ก็มีกฎอัยการศึกอยู่แล้วว่าอันไหนประกาศได้อันไหนประกาศไม่ได้ ๑๗๒ ๘๗ พรรคสองคืออะไร เราเขียนไว้ที่ไหนหรือเปล่าว่าในกรณีที่วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภา คณะเนนเสียงให้ถืออย่างไร เพราะฉะนั้นตัวนี้ก็ไม่ต้องมีใช้ใหม่ เพราะ ๑๒๑ มันเขียนแล้วอันนี้ ก็ไม่ต้องเอามาถูกใหม่ ๑๗๓

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ ๑๗๓ นี้ สนช. นะครับคุณกิตติ วะสีนนท์ ได้ให้ข้อเสนอมาให้พิจารณาว่าในพรรคสองที่เขียนบรรทัดที่ ๔ พรรคสองที่ขึ้นต้นว่าสัญญาและหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นี่นะครับ ท่านว่าขอให้ตัดคำว่า อาจ ออกไปเถอะครับ เพราะว่าอาจจะทำให้การทำงานของกระทรวงการต่างประเทศมันเหมือนกับว่าจะเหมือนกับต้องไป ๆ มา ๆ เยอะเพราะว่าคำว่า อาจ มันตีความได้กว้างน่าจะต้องชัดเจนไปเลยว่า สัญญาที่มีผลกระทบต่ออะไรอย่างนี้ อันนี้เป็นประเด็นแรกนะครับ มาตรานี้ท่านเสนอมาก็ที่หนึ่งด้วย ให้ผมอ่านให้หมดใหม่ครับ ในพรรคต่อไปนะครับ พรรคสาม ในบรรทัดที่ ๒ นะครับ ที่เริ่มต้นว่าความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง เขาเสนอน่าจะตัดคำว่า หรือการค้า หรือการลงทุนออกเสีย เพราะว่าความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมก็น่าจะครอบคลุมดีแล้วนะครับ แล้วก็มาขยายความอย่างนี้แทนที่มันจะดีกว่ามันจะมัดตัวเขาไปอีกว่า ต่อไปวันข้างหน้า การค้าการลงทุนจะเป็นเรื่องใหญ่มากแล้วก็ต้องปรับตัวเร็ว ถ้าไม่อย่างนั้นถ้ามาเขียนไว้มองในแง่ดี ก็จะตีว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ดู แต่มองในแง่การที่อาจจะทำให้ประเทศเสียโอกาสในการแข่งขันไป โดยใช่เหตุ เพราะว่าตัวคำว่า การค้าและการลงทุนมันมาอยู่ตรงนี้เข้า ทุกเรื่องทีกระทรวง การต่างประเทศจะไปทำอะไรก็ต้องมาผ่านสภาหมดแล้วก็เกิดสภาไม่ประชุมหรือมีอะไรต่าง ๆ มันจะเสียการถึงขั้นที่น่าจะพิจารณาคำว่า ตัดคำว่า การค้าหรือการลงทุน ออกจะดีไหม มี ๒ ประเด็นครับ

ประธาน : ตัดอะไรนะ การค้าการลงทุน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ครับในพรรคสามคำว่า หรือการค้าหรือการลงทุน ตัดออกได้ไหมครับ เพราะว่าคำว่า ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมมีแล้ว

ประธาน : เพียงเราเขียนแค่นี้ ดอกเตอร์ทางกฎหมายเขายังบอกเลยว่า เราไม่รวมถึง FTA ทั้ง ๆ ที่มันรวมอยู่แล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แต่ว่าอันนี้ผู้ปฏิบัติ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ของอาจารย์อุดมเราสอนกฎหมายกันอย่างไร FTA มันไม่เกี่ยวกับการค้าการลงทุนนะ ก็เกี่ยวเราอ่านกฎหมายเป็นเด็ก ป.๔ คือถ้าไม่พูดถึงเรานี้อ่านไม่ได้ พอบอกว่า คนทุกคนมีสิทธิกินข้าวได้ โวยวายหาว่า แล้วผู้หญิงกินไม่ได้หรือ เด็กกินไม่ได้หรือ นั่นมันเด็ก ป.๔ จบปริญญาตรีไม่ควรพูดอย่างนั้นนะ จะให้ยินดีหรือจะให้เสียใจกาญจนารัตน์ คะแนนแล้วเสร็จแล้ว ไข่ใหม่ เรียบร้อยแล้วไข่ใหม่ ดีใจด้วย

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : ต้องกราบขอขอบคุณท่านประธานมากค่ะที่กรุณาเมตตาแล้วก็ท่านกรรมการทุกท่านด้วยค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : เขาชักเราบ้างหรือเปล่า

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : ทั้งชักทั้งพอกเลยค่ะ

ประธาน : ดีแล้วละไปเป็น ๗๕ แล้วค่อยออก ไม่ได้เลยเป็นสัปดาห์เดียวก็ไม่ได้เลย ทางนี้พันหมดเลย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับในร่างมาตรา ๗๓ ทาง สนช. เขาเสนอมาในวรรคที่สามคือเขาเสนอว่าแทนที่จะใส่ในบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๖๔ ควรจะใส่อยู่ตัวรัฐธรรมนูญ ควรจะใส่ไว้เลยในรัฐธรรมนูญที่เราใส่ไว้ในบทเฉพาะกาลนี่นะครับ แล้วเขาก็ใช้ถ้อยคำเหมือนกับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ คือหนังสือสัญญาที่กระทบก็คือเขาไม่มีอาจตัดที่มีผลกระทบเลย

ประธาน : บทเฉพาะกาลเราอยู่มาตราอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : บทเฉพาะกาลอยู่มาตรา ๒๖๔ แต่ที่นี้เจตนาที่เรายกวางเราให้ไปอยู่ในกฎหมายลูก แต่ว่า สนช. เขาเสนอให้อำนาจใส่ไว้ในตรงในรัฐธรรมนูญเลย

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมว่าเรื่องนี้เราได้พิจารณากันค่อนข้างรอบคอบแล้วนะครับ และตอนที่ท่านนรชิตก็ได้ช่วยดูแล้ว แล้วก็เห็นว่าวิธีการนี้น่าจะไปได้มากที่สุด ในรายละเอียดก็เป็นเรื่องที่จะต้องไปตกลงกัน ไปขั้นตอนของการทำกฎหมายลูก ซึ่งผมคิดว่าก็คงจะมีฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเขาก็คงเข้ามาหารือกัน ที่เราเขียนไปนี่เราก็ลดทอนลงบางส่วนที่ทำให้ทางราชการได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามสมควร คือเราใช้คำว่า ผลกระทบอย่างกว้างขวาง เท่าที่ผมจำได้ เราตัด อย่างสำคัญ อย่างอะไรพวกนี้ออกไปหมดแล้ว เท่านี้คนอื่นก็วิจารณ์อยู่เหมือนกันอย่างที่ท่านอาจารย์ว่า ผมว่ามันน่าจะพอไปได้แล้วนะครับ ถ้าเราไปเอาราชการเข้ามาใส่ตรงนี้เยอะ ๆ แล้วเป็นตัวบทที่ตายตัว แล้วถ้าเกิดเราไม่รอบคอบหรือหลุดอะไรไปเดี๋ยวก็ไปมีเรื่องอีก เราอุตส่าห์ใส่บทเฉพาะกาล ใส่อะไรไว้หมดแล้ว ท่านนรชิตก็ช่วยดูแล้วผมว่าไปอย่างนี้น่าจะดีกว่า

ประธาน : สิ่งที่เราใส่บทเฉพาะกาลก็เหมือนเป็นตัวอย่างให้เห็นว่าอันนี้หมายถึงอย่างนี้ แล้วถ้าจะหมายอะไรอย่างอื่นก็ไปใส่เอาจะได้เป็นแนวทาง แต่ดอกเตอร์กฎหมายรัฐธรรมนูญอ่านแล้วไม่เข้าใจ บอกว่าในบทถาวรเราไม่มีเรื่อง FTA มีแต่เฉพาะบทเฉพาะกาลแล้วพอบทเฉพาะกาลหมดแล้ว FTA ก็จะหายไป ต้องโทษอาจารย์อุตมสอนกฎหมายกันอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้เขาเสนอมาก็เลยเรียนให้ทราบ แต่ที่นี้คำว่า อาจในของเดิมเขาก็ใช้คำว่า มีผลกระทบ เลย ไม่ อาจ คือถ้าเข้าอย่างนี้ถึงจะมา

ประธาน : ที่เราเขียนกว้างกว่า ดีกว่า เพราะว่าเวลาไปทำสัญญามันจะไม่กระทบหรือโน่นอีก ๓ ปีถึงจะกระทบ แล้วตกลงจะให้ดูไหม แต่ถ้าเป็นของเราถ้าจะกระทบอีก ๓ ปีมันอาจแล้ว ชาวบ้านก็จะได้เห็นแล้ว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เพราะถ้าเราไปใส่ อาจ ตอนนี้เรายังไม่รู้ว่าจะกระทบหรือไม่กระทบ อาจ นี่เหมือนอย่างคดีของผู้บริหารที่ศาลรัฐธรรมนูญใส่ไว้ อาจ นี่ตอนนี้เรายังไม่รู้ว่าจะกระทบหรือไม่กระทบ เรากันไว้ก่อนนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : รู้สึกจะเป็นความเห็นของพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง เขาบอกว่าเราไปตัดเรื่องผลกระทบของประชาชน แต่ดูตามนี้เรื่องการเยียวยาเราจะไปใส่ไว้ในกฎหมายลูก จะไม่อยู่ตรงนี้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

หทัยกาญจน์ ๔/๒

ประธาน : เราบอกให้ต้องกำหนดวิธีการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อาจจะเป็น
ความคิดเห็นและการเยียวยาที่จำเป็นด้วย ก็น่าจะไปได้นะ

มาตรา ๑๗๔ ไม่มีอะไร

มาตรา ๑๗๕ อันนี้เราก็แก้ตามที่สำนักราชฯ เขาส่งมา

มาตรา ๑๗๖ ของเก่า

มาตรา ๑๗๗ เดิมวรรคสอง

มาตรา ๑๗๘ จบ พักได้

พักประชุมเวลา ๑๖.๐๕ นาฬิกา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ทหัยกาญจน์ ๔/๓

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

ประธาน : มาตรา ๑๗๙ มีใครขอแก้ไขไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๑๗๙ มีองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งอยู่ใน
เอกสารเล่มที่ ๔ หน้า ๒๐ ซึ่งเขาเสนอว่า มาตรา ๑๗๙ (๔) รัฐธรรมนูญต้องมีบทบัญญัติห้าม
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าของกิจการ กระทำการใด ๆ ไม่ว่าจะโดย
ทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอข่าว หรือแสดงความคิดเห็น
ในประเด็นสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน หากฝ่าฝืนให้ถือว่าเป็นการจงใจใช้อำนาจ
หน้าที่โดยมิชอบและไม่มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือ
จริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ

ประธาน : เราก็เขียนห้ามอยู่แล้ว เราจะให้เราเติมอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขามีรายละเอียดเพิ่ม มีรายละเอียดมากก็เลยเรียน
ให้ทราบครับ

ประธาน : ภัทรรู้ไหมว่าเขาจะให้เติมอะไร

นายภัทระ คำพิทักษ์ : จดหมายหลังสุดของผมไม่มี วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ไม่มีเรื่องนี้
ของท่านประพันธ์วันที่เท่าไร อยู่ในตาราง

ประธาน : ช่วยหยิบตารางมาดูกัน ช่วย ๆ กันหน่อย

นายภัทระ คำพิทักษ์ : เขาอยากให้เติมนอกเหนือจาก ส.ส. ส.ว. เขาอยากจะคลุม
ไปถึงเจ้าหน้าที่รัฐกับเจ้าของกิจการ

ประธาน : ไม่ได้หรอก

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ถ้าตามที่เสนอมานะครับ แต่ว่าจดหมายที่เขาขอแก้ไขมา
หลังสุดไม่มีเรื่องนี้ เข้าใจว่าคงจะเป็นก่อนหน้านี ๒๙ กุมภาพันธ์หรือครับ อันนี้ ๑๒ ถ้าอ่านตามนั้น
ก็คืออยากจะให้เติมเรื่องเจ้าของกิจการกับเรื่องข้าราชการของรัฐ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าของกิจการใด ๆ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : แต่อันนี้เป็นบทของเรื่อง

ประธาน : เราไปบังคับเขาไม่ได้ ถ้าจะบังคับต้องบังคับห้ามสื่อไปรับเงินลูกจ้าง
นักการเมือง หรือแอบแฝงโฆษณาให้นักการเมืองโดยวิธีอันแยบยล อย่างคราวที่แล้ว พรรคการเมืองหนึ่ง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

หทัยกาญจน์ ๔/๔

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ได้รับคะแนนเสียงทั้งประเทศเพราะได้รับเชิญไปออกรายการประเด็นโน้นประเด็นนี้ จริง ๆ สมาคม
ื่อน่าจะดูเรื่องนี้

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมมีโน้ตไว้เข้าใจว่าจะมีคนถาม คือว่า
ภรรยา กับ ลูกของนักการเมือง อันนี้คลุมใช้ไหมครับ ให้นำ (๒) และ (๓) มาบังคับ

ประธาน : คลุมอยู่แล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ : คลุมอยู่แล้วครับ

ประธาน : (๑) กับ (๔) เราไม่ได้ห้ามบุตร ภรรยา

มาตรา ๑๘๐ ครับ มีอะไรไหมครับ

มาตรา ๑๘๑

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๑๘๑ ทางรัฐธรรมนูญว่าใน (๒) มีงานซึ่งรัฐมนตรี
เขาอาจจะทำ อย่างเช่น การเป็นกรรมการในงานต่าง ๆ งานพิธี งานอะไรต่าง ๆ ข้อความที่บัญญัติ
ไว้เดิมจะไม่ครอบคลุม เขาบัญญัติไว้เฉพาะตามนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา ซึ่งอันนี้อาจจะ
ไม่ครอบคลุม

ประธาน : ความจริงตัวนี้ไม่ใช่บริหารราชการแผ่นดินตามนโยบาย มันต้องบริหาร
ราชการแผ่นดินอันหนึ่ง หรือตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาอันหนึ่ง ตามที่กฎหมายบัญญัติ
อันหนึ่ง เพราะในการบริหารราชการแผ่นดินเขาออกไปเป็นอะไรต่ออะไรได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้เป็นกรรมการ พระราชพิธี จัดงานอะไรพวกนี้

ประธาน : หรือ แยกเสียเลย ยอมให้มีหรือซ้อนขึ้นมา นี้เราก็ทำให้ชัดเจนคือ
มีมาตรฐานทางจริยธรรมกำหนดอยู่ ถ้าเดิมตัวนี้คิดว่าน่าจะไปได้ พอมันแยกอันนั้นออก มีท่านอื่น
ไหมครับ

มาตรา ๑๘๒ อันนี้ก็ลอกของเดิม

มาตรา ๑๘๓

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๑๘๓ รัฐสภามีนายบัญชา ปรมีสถาภรณ์ ซึ่งเป็น
สพข. เสนออยู่ในเล่มที่ ๓ หน้า ๒ ในวรรคสองนะครับ เขาเสนอว่า ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว โปร่งใส
ตรวจสอบได้ เขาขอเพิ่ม โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อนำไปประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา
คดีของศาลต่าง ๆ เช่น ในการพิจารณาคดีของศาลต้องพิจารณาด้วยภาพและเสียง

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธาน เขาเสนอมาจริง ๆ ครับ เพราะว่านอกจากเสนอมาในส่วนของกรรมาธิการเขาแล้วเขาส่งจดหมายเป็นการส่วนตัวมาครับ ว่าเขาต้องการให้มีการบันทึกภาพและเสียง แต่ว่าก็เล่าให้ท่านประธานฟังว่าในช่วงที่เป็น สปช. เขาเป็นคนที่ไปร้องผมเข้าใจว่าศาลรัฐธรรมนูญว่าพิพากษาโดยเหมือนกับไม่ได้ให้สิทธิเขาอย่างถูกต้องชอบธรรมอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็เรียนท่านประธานทราบครับ

ประธาน : ตอนนี้เราคงไม่เต็มนะ เป็นไปไม่ได้ภาพและเสียง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในหมวด ๓ สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอในเล่ม ๔ หน้า ๒๑ ว่าควรกำหนดเรื่องเงินเดือนและค่าตอบแทนข้าราชการตุลาการด้วย

ประธาน : เมื่อวานเขาก็มาแล้วก็อธิบายให้เขาฟังว่ามันมีอยู่แล้วในกฎหมายของเขา แล้วก็บัดนี้มัน set แล้วว่าเขามีระบบเงินเดือนเขาต่างหาก ไปเขียนให้คนเขาจับผิดเป็นที่สังเกตเปล่า ๆ เราก็เลยไม่ได้เขียนให้

เลขานุการ : ประเด็นนี้เขาโทรศัพท์มาหาผมเกือบทุกวัน บัญชีเงินเดือน

ประธาน : ก็เขามีอยู่แล้ว

เลขานุการ : ผมบอกแล้ว เขาบอกเขาไม่สนใจ

ประธาน : เชิญครับ

นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธานครับ คือเข้าใจว่าทางศาลเขาไปมองถึงเรื่องการขึ้นเงินเดือนของฝ่ายพลเรือน แล้วเขามักจะถูกกละเลย ซึ่งจริง ๆ ลักษณะอย่างนี้บางทีก็ไปเกิดขึ้นกับมหาวิทยาลัยของรัฐที่พลเรือนเขาขึ้น แต่พนักงานมหาวิทยาลัยของรัฐก็ไม่ได้รับการสนใจเลย ไม่ได้รับการพิจารณาขึ้นเป็นสัดส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ แล้วทุกทีเขาบอกว่าเขาต้องไปเจรจาเพื่อให้ขยับขึ้น พอเจรจาขยับขึ้นปั๊บเขามีความรู้สึกเหมือนกับไปขอเขา แล้วมันก็จะเกิดความรู้สึกอึดอัดอั้นเหลือ เขาก็มีความรู้สึกเหมือนอยากจะให้มีข้อความลักษณะที่ ถ้าพลเรือนขยับขึ้นเท่าไรเขาก็ขยับขึ้นเท่านั้น ทำนองอย่างนั้นนะครับ

ประธาน : เขาก็เขียนในกฎหมายของเขาได้นี้ก็รับเสนอมาสิตอนที่เรากำลังทำกฎหมายลูก เราจะเขียนให้

นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ซึ่งมันจะเป็นประเด็นถัดไปอีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องของการที่มีผู้ทรงคุณวุฒิ ก.ต. คนนอก เขาบอกพอไปเขียนในกฎหมายลูก คือหมายความว่าตัว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

หทัยกาญจน์ ๔/๖

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติ ฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายเลือกตั้งก็สามารถแก้ไขได้อยู่ตลอดเวลา คือหมายความว่าก็ต้องเหนื่อยเขียนในกฎหมายลูก

ประธาน : นั้นมันหลักสาระสำคัญในการดำรงความเป็นผู้พิพากษาของเขา อันนั้นเดี่ยวเราเขียนให้อยู่แล้ว แต่ว่าเรื่องเงินเดือนถามว่าแล้วคนอื่น ไม่เห็นจะต้องมีบัญชีอะไร ผมก็อธิบายให้เขาฟังเมื่อวานนี้ที่เขามาก็บอกว่าจะไปอธิบาย แล้วประธานศาลฎีกาก็ฟัง ถ้าเขียนในกฎหมายลูกก็ได้อยู่แล้ว

มาตรา ๑๘๔ มีอะไรไหมครับ

มาตรา ๑๘๕ ทำไม่มีตามวาระ เขียนเพื่อศาลรัฐธรรมนูญหรือ

นายอัคร จารุจินดา : คืออย่างศาลปกครองกำลังแก้กฎหมายให้มีวาระ ประธานศาลปกครองจะมีวาระดำรงตำแหน่ง

ประธาน : พวกจ้อคิว แล้วพอไปเป็นแล้วก็อยากจะแก้ ไม่มีความอดทนรอคอยกันเลย อันนี้คงไปใช้กับศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๘๖ ไม่มีอะไรนะครับ

มาตรา ๑๘๗

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๑๘๗ ศาลปกครองเสนอในเล่ม ๓ หน้า ๓

ประธาน : จำเป็นใช่ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เรื่ององค์ประกอบคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลนั้นควรกำหนดองค์ประกอบเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่งของร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ประธาน : ก็ให้เป็น จำเป็นใช่ไหม หรืออย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขาบอกว่าเอาตามทำนองมาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่งของฉบับคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ รายละเอียดไม่ทราบอยู่ตรงไหน อันนี้ย่อมา มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่งของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ผมไม่ทราบรายละเอียด

เลขานุการ : คือในมาตรา ๒๑๐ ของร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการเขาให้เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการ และให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองและหัวหน้าหน่วยธุรการของศาลอื่นเป็นผู้ช่วยเลขานุการแค่นั้นเอง แล้วก็คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งท่านให้แต่งตั้ง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

หทัยกาญจน์ ๔/๗

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์ จำนวน ๓ คน เป็นคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นรายคดี

ประธาน : ก็ไปออกกฎหมาย

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธาน คือถ้ามีประธานศาลฎีกาเป็น แล้วก็ผู้ทรงคุณวุฒิแล้วจะให้ไปตั้งคณะอนุกรรมการเสนอความเห็นอีกผมว่ามันชอบกลนะ

ประธาน : แนวคิดของพวกอาจารย์คือไม่วุ่นในเขา เขาอยากจะให้มาตั้งตัวไปเป็นแล้วคนอื่นเขาก็ต้องถาม ถ้าคุณไม่วุ่นใจคนอื่นแล้วคนอื่นเขาจะวุ่นใจคุณหรือ ความจริงก็เป็นเรื่องในระหว่างศาลด้วยกัน ศาลเขาก็พิจารณาแล้วเขาก็ตัดสินของเขาไป นี่เราก็ให้มีตามที่กฎหมายบัญญัติอยู่แล้ว อยากจะไปเติมเลขานุการอย่างไรก็ไปเติม ก.ต. เขาก็มีเลขานุการใช้ไหมครับ ในรัฐธรรมนูญก็ไม่เห็นมีเขียนเลขานุการ เขาก็ไม่มีเลขานุการได้ ไปได้กระมังครับ

มาตรา ๑๘๘ มีอะไรไหมครับ

ส่วนที่ ๒ ศาลยุติธรรม

มาตรา ๑๘๙

เลขานุการ : มาตรา ๑๘๙ ขาประจำของเรา ท่านปรีชา นาคพันธ์ เสนอให้ตั้งศาลเลือกตั้ง

ประธาน : ไปได้นะครับ

มาตรา ๑๙๐

เลขานุการ : มาตรา ๑๙๐ จะมีของ ครม. ครับ ครม. บอกว่า การให้คดีทุจริตของนักการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงพิจารณาในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเดียวเป็นระบบศาลเดียว อาจขัดต่อหลักสากล นอกจากนั้นยังขอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญได้ทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย แล้วก็ในวรรคหก วรรคสุดท้าย หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ เขาบอกว่าจริง ๆ แล้วต้องเป็นอุทธรณ์ขององค์คณะศาลฎีกาตามวรรคห้า ไม่ใช่อุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : เข้าใจว่าที่อุทธรณ์ศาลฎีกาตรงนี้หมายความว่าที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นคนพิจารณาอุทธรณ์หรือเปล่าครับ

เลขานุการ : ในวรรคห้าจะเป็นการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกา

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ ของ สปท. องค์คณะมี ๙ คนตามเดิม แล้วก็น่าจะคล้ายกันกับที่ท่านปรกรณ์ว่า ก็คือให้มีเหมือนกับ ๒ ชั้นศาล ไม่ให้จบในศาลเดียว น่าจะให้มีการอุทธรณ์ได้ แต่เขาไม่ได้บอกว่าในประเด็นข้อเท็จจริงหรือประเด็นข้อกฎหมายครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตครับ ผมว่าน่าจะผิดจริงเพราะศาลฎีกาไม่ได้มาอยู่ที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยอุทธรณ์ ศาลฎีกาเพียงแต่ การวินิจฉัยอุทธรณ์นี้ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ๙ คน และศาลฎีกาที่ประชุมใหญ่ก็เลือก ๙ คนนี้ แต่ไม่ใช่ที่ประชุมใหญ่วินิจฉัย

ประธาน : จริง ๆ เป็นการอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาหรืออุทธรณ์ต่อองค์คณะของศาลฎีกา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อุทธรณ์ที่ประชุมใหญ่ครับ เพียงแต่ว่าวินิจฉัยองค์ประชุมใหญ่ไปตั้งองค์คณะขึ้นมา ทำในนามของที่ประชุมใหญ่น่าจะถูกแล้วผมเข้าใจว่าอย่างนั้น

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : แต่ที่ประชุมใหญ่ไม่ได้วินิจฉัยอะไรเลย ไม่ได้มานั่งพิจารณา ถ้าผมอยู่ผมก็ต้องไปนั่งร่วมกับคนอื่นอีกเป็นร้อย ๆ คน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อย่างนี้ได้ไหมครับ พรรคท้ายที่บอกว่า ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ตัดทิ้ง ก็เป็น การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรานี้ไป จะได้ไปดูกันตรงนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ของสำนักงานศาลยุติธรรม อันนี้พรรคสี่เราให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลยใช้ไหมครับ ตัดเรื่องข้อกฎหมายกับพยานหลักฐานใหม่ไปเลยใช้ไหมครับ ทีนี้ในสำนักงานศาลยุติธรรมเขาแจ้งมาว่าควรตัดความในพรรคห้าออก เนื่องจากขาดความชัดเจนระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์คณะในพรรคห้า ที่ประชุมใหญ่ในพรรคสี่ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร แล้วก็เสนอว่าแก้ข้อความในพรรคสามเป็นดังนี้ วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและองค์คณะนั่งพิจารณาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ที่เขาเสนอ

วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ มีคนเสนอมาอันเดียวกัน เขาบอกว่า การวินิจฉัยยุทธวิธีให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมมีข้อสังเกตว่าตอนที่เรাজัดตั้งให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ เราประสงค์จะให้การดำเนินคดีมีความรวดเร็ว เพราะว่าการพิจารณาคดีของศาลค่อนข้างใช้เวลาพอสมควรทีเดียว ประกอบกับคิดว่า ป.ป.ช. แล้วก็อัยการสูงสุดนั้นน่าจะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่กลั่นกรองคดีได้ แต่พอมาในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ก็ด้วยข้อทักท้วงว่าการพิจารณาเพียงชั้นเดียวน่าจะมีปัญหาเรื่องของความเป็นธรรมมาตรฐานสากล ก็เลยเปิดให้มีการอุทธรณ์โดยถือเอาเรื่องของพยานหลักฐานใหม่เข้ามาและให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ผมคิดว่าพอเราเปิดช่องแก็ปเป็นว่ามี ๒ ชั้นศาลอย่างไรก็ต้องไปถึง ๒ ชั้น ไม่ว่าจะคดีไหน เพราะว่าที่เจอตัวอย่างแล้วแต่ก็ต้องยึดให้ไปถึงกรณีนี้ซึ่งทำให้คิดว่าเรื่องระยะเวลาก็ต้องใช้เวลามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ด้วย ผมค่อนข้างเห็นว่าถ้าจะเปิดให้มีการอุทธรณ์ ผมคิดว่าศาลฎีกาชั้นต้นไม่ควรจะเยอะถึง ๙ คน คือหมายถึงถ้าเราจะยอมให้มีการอุทธรณ์มันสะท้อนว่ากลไกที่ทำหน้าที่ตรงนี้มันน่าจะไม่ใช่ ๙ คน ๙ คนเท่ากัน เพราะว่าที่เขาใช้ ๙ คน เพราะเขาคิดว่าน่าจะรอบคอบจะได้ชั้นเดียวได้ เหมือนกับเราให้ศาลรัฐธรรมนูญ ๙ คน เราคาดว่าคนที่มาทำหน้าที่จะมีความรอบคอบช่วยกันดู ปรีกษาหารือกัน แต่ผมคิดว่าถ้าเราเป็น ๒ ชั้นอย่างนี้การที่เราบอกว่าชั้นต้นก็ ๙ แล้วก็ชั้นอุทธรณ์อีก ๙ ผมคิดว่าจะยิ่งทำให้การพิจารณาคดีมันค่อนข้างจะใช้เวลา

ประธาน : แต่เอาเข้าจริง ๙ คนมันดูอยู่คนเดียว แล้วอีก ๘ คนคอยโหวตเอา

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมให้ข้อสังเกตอีกอันหนึ่ง เพราะฟังจากพวกผู้พิพากษาศาลฎีกาที่ไปเรียนหนังสือแล้วผมก็ได้ประโยชน์จากการไปเข้าเรียน ท่านก็บอกว่าศาลฎีกาที่คดีค้างส่วนหนึ่งก็มีข้ออ้างเรื่องนี้ เพราะว่าต้องมาทำคดีนักการเมือง แล้วมาทำคดีพวกนี้ ซึ่งหมายถึงว่าเขาจะถูกล็อกตัวให้ต้องมาทำเรื่องเหล่านี้ แม้จะอย่างที่ท่านประธานว่าจะทำคนเดียวก็แล้วแต่ แต่ว่าโดยทั่วไปทุกคนก็จะบอกว่าถูกผูกเรื่องของคดีนักการเมืองขึ้นมา นี่คือข้อที่ผมคิดว่าน่าคิดอยู่เหมือนกันว่าพอเรามอบภาระอันนี้ให้เขา คดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาซึ่งค่อนข้างแม้จะมีความพยายามในการลดแล้ว ผมคิดว่าก็จะมีข้อคิดในเรื่องของการมอบภาระตามรัฐธรรมนูญนี้

วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ของเดิมเขาใช้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาใช้ใหม่

เลขานุการ : ในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีคำพิพากษาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์และการพิจารณา วินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตกราบเรียนถามอย่างนี้แปลว่าเราให้ อุทธรณ์ได้ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงโดยไม่ไปว่าต้องมีพยานหลักฐานใหม่อะไรแล้ว ใช้ใหม่ อันนี้ผมก็ชักเห็นด้วยกับท่านอาจารย์อุดมว่าถ้าหากว่าจะลดภาระศาลฎีกาเขาเคยบ่น ผมก็เคยกราบเรียนที่ประชุมไปที่หนึ่งแล้ว แล้วก็บ่นเรื่องเขียนคำพิพากษาไม่ทันคดีค้างเป็น หมื่น ๆ คดี ถ้าหากว่าเป็น ๒ ชั้นอย่างนี้ ไม่มีข้อจำกัดอะไรอย่างนี้ ถ้าเป็นชุดแรกจะเป็นสัก ๕ คน จะได้ใหม่ ท่านอาจารย์ครับ ผมกราบเรียนเสนอความเห็น คือให้ในชั้นอุทธรณ์ก็เป็น ๙ คน ที่ประชุมใหญ่เลือกมาเหมือนกัน แล้วก็ ๒ ชั้น จำนวนองค์คณะแตกต่างกัน แต่ว่าที่นั่งเขาทำไว้ สวยงามเขาทำไว้สำหรับ ๙ คนอยู่แล้วที่ศาลฎีกา เป็นบัลลังก์ที่ใครมาก็ต้องไปดู

ประธาน : คือถ้าเราไปลดจำนวนลง เพราะนี่ก็อย่างไรต้องอุทธรณ์ บางทีก็ก็มีกรณี ที่ไม่อุทธรณ์ก็ได้ ถ้าศาลเขาตัดสินปล่อย ทีนี้จริง ๆ เวลาที่เราจะให้อุทธรณ์เราให้อุทธรณ์ทั้งคู่กรณี หรือเปล่า หรือให้อุทธรณ์แต่เฉพาะคนที่ เป็นจำเลย

นายอุดม รัฐอมฤต : เดิมนั้นเฉพาะจำเลย แต่ว่าถ้าเปลี่ยนมาระบบนี้ อัยการสูงสุด อาจจะมีอุทธรณ์ได้ใหม่

ประธาน : ก็ต้องอุทธรณ์ได้เพราะเป็น ๒ ชั้น ถ้าเราลดไปเหลือ ๕ คน สมมุติว่า อย่างนั้น ปกติองค์คณะของศาลฎีกามีเท่าไร ๓ ทีนี้เราให้ ๕ ก็จะทำให้มาตรฐานเราหย่อนลงอีกไหม จะว่าใหม่ แต่ก็เลยเท่ากับบอกให้รู้ว่าอย่างไรก็ต้องอุทธรณ์

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ภาระจะมากขึ้นไหมครับ ท่านอาจารย์ครับ ผมกราบ เรียนถามที่เป็นเรื่องทุจริตให้ ป.ป.ช. เสนอเข้าไปที่ตรงนี้ด้วย แผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองงานก็จะมากขึ้น

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ พอเราตัดเรื่องหลักฐานใหม่ไปแล้วนี้ กรณีนี้ก็เท่ากับว่าเป็นการเปิดให้เป็นการพิจารณาคดีใหม่ทั้งหมดอีกครั้งหนึ่งหรือเปล่า

วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ไม่ ก็เป็นการพิจารณาแบบเดียวกับศาลอุทธรณ์ คือมันไม่มีการนำสืบใหม่ แต่ว่าอ่านข้อเท็จจริงใหม่

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือถ้าไม่ใช่เป็นการพิจารณาคดีใหม่ผมว่าก็ลัดได้ แต่ถ้าว่าเป็นการพิจารณาใหม่ซ้ำอีกรอบหนึ่งมันก็ต้อง ๙ คนเหมือนเดิม หลักมันน่าจะเป็นอย่างนั้น

ประธาน : มันอาจจะทำได้ ๒ อย่าง คือพิจารณาครั้งแรกก็พิจารณาทั้งฟังข้อเท็จจริงด้วยของ ๙ คน แต่พิจารณาอุทธรณ์เอา ๕ คน เพราะไม่ได้ไปฟังพยานแล้ว มันอ่านแต่ที่ ๙ คนนั้นจตมา

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมเข้าใจว่าเรื่องนี้ต้องให้ความสำคัญ เพราะเหตุที่ว่าเราเพิ่มภาระให้กับศาลฎีกาว่าการเมืองค่อนข้างเยอะ ถ้าเดิมนี่เขาดูเฉพาะนักการเมืองส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และอีกทั้งหมด ทั้งร่ำรวยผิดปกติ ตอนนี้เราเพิ่มพวกกรรมการองค์การอิสระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเข้าไปในศาลฎีกาว่าการเมืองด้วย ผมเข้าใจว่าก็คงต้องตรวจทั้งหมด ตรวจทั้งเรื่องร่ำรวยผิดปกติ ปริมาณคดีก็จะคือถ้ามองในมุมนี้ก็คือเขาต้องรับงานเพิ่ม ผมก็ยังคงคิดว่าภาระที่เรามีอุทธรณ์ได้ก็มองในมุมหนึ่งก็คือว่าเป็นการให้หลักประกันที่มากขึ้น เพียงแต่ว่าพอเราให้หลักประกันที่มากขึ้นก็ต้องมานั่งคิดถึงเรื่องภาระแล้วก็ระยะเวลาที่ใช้ ว่าศาลจะมีภาระแล้วก็เรื่องระยะเวลาที่สังคมจะต้องรอผลยุติจะมีวิธีการแก้อย่างไร ผมยังมีความเห็นว่าจริง ๆ เรื่องขององค์คณะน่าจะมีความชัดเจน ท่านประธานจะเสนอว่าให้ชัดเจนโดยเขียนกฎหมายลูกก็คงไม่มีปัญหา แต่ว่าในส่วนที่เรื่องของระยะเวลาผมก็ยังเป็นห่วงอยู่ว่าระยะเวลามีอะไรที่เป็นกรอบที่ทำให้เราเห็นว่าการอุทธรณ์ หรือว่าจะทำให้ไม่ใช้เวลามากเกินไป เพราะว่าเดิมที่เขาไม่ให้มีอุทธรณ์อะไรเป็นพิเศษ เพราะเขาห่วงเรื่องเวลา อันนี้คือข้อที่น่าตั้งข้อสังเกตในเรื่องนี้

เลขาธิการ : ขออนุญาตทราบเรียนท่านประธาน คือความเห็นที่เสนอไปจะเป็นความเห็นของคณะรัฐมนตรีที่มีข้อท้วงติงอยู่ใน ๒ เรื่องก็คือเรื่องระบบ ๒ ศาล แต่จริง ๆ เราก็มีระบบอุทธรณ์ คือให้อุทธรณ์ในที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ แต่ที่ ครม. เขามีข้อสังเกตมาก็บอกว่าการอุทธรณ์ในกรณีเฉพาะที่มีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญนั้น ทำให้อุทธรณ์ยากเท่านั้นเอง แต่ในขณะเดียวกันศาลไม่ได้เสนอประเด็นตรงนี้มาแต่อย่างใด ทั้ง ๆ ที่เขาได้ดูร่างแล้ว ผมคิดว่าในทางปฏิบัติเขาไม่น่าจะมีปัญหาในเรื่องของวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ เพราะคงตั้งใจเฉพาะถ้อยคำในวรรคสุดท้ายเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าเราไปแก้ก็เดี๋ยวมันจะวุ่นวายใหญ่หรือเปล่า

วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ แต่ผมว่าถ้าเราแก้มันก็มีเหตุผล อย่างที่ผมเคยสัมภาษณ์งานศาลฎีกาก็เห็นอยู่แล้วว่างานมากจริง ๆ และเมื่อที่ท่านอาจารย์อุดมกรุณา พูดคือ ๕ คนก็เยอะ ก็มากกว่าองค์คณะปกติอยู่แล้ว หรือไม่อย่างนั้นก็จะเป็นอย่างที่ท่านอาจารย์ กรุณาพูดแล้วว่าฟังข้อเท็จจริงให้ฟัง ๙ คน หมายถึงเขาจัดเก้าอี้ไว้ให้ ๙ ท่านอย่างในปัจจุบันนี้ ให้รู้ด้วยกัน ๙ คนไปแล้ว หลังจากนั้นก็เป็น ๕ คน ก็น่าจะดี แต่ผมว่าถ้าอย่างนี้นั้นมากจริง ๆ ภาระที่เพิ่มขึ้นมา เพราะเรื่อง ป.ป.ช. เรื่อง ป.ป.ช. ส่งมา เรื่องทุจริต แล้วก็เรื่ององค์กฤษฎีกา ต่าง ๆ อะไรนี้ งานมากขึ้นมาเยอะเลย เคยฟังผู้พิพากษาศาลฎีกาพูดว่าถ้าจะมีอะไรใหม่ก็ขออย่าให้ เกิน ๕ คน ผมเคยเรียนที่ประชุมไปครั้งหนึ่งแล้ว ถ้าองค์คณะ ๙ คนภาระเขามาก แล้วคนก็ หมุนเวียนอยู่ในคนซึ่งทุกวันนี้ก็คงไม่ถึง ๑๕๐ คน ถ้านับรวมผู้พิพากษาอาวุโสเข้าไปด้วย ถ้า ๒๕ คณะก็ยังคง ๗๕ คนอยู่ นับท่านประธาน ท่านรองอะไรก็ ๘๕ คนโดยประมาณเท่านั้นเอง

ประธาน : เจออุทธรณ์เข้า ๒-๓ คดีทั้งหมด ก็เปิดช่องไว้ให้ เพราะว่าอันนี้รัฐบาล เขา insist มาก เขาไปรับปากกับชาวต่างประเทศให้เป็นสากลว่าต้องมี ๒ ศาล ฉะนั้นเดิมที่เราเคย เขียนไว้ว่าให้อุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายให้ได้ เขาก็ยังไม่ค่อย happy ความจริงผมคิดว่าแนวของ เราถูกกว่า เพราะเมื่อคุณใช้ผู้พิพากษาศาลฎีกา ๙ คนไปฟังพยานหลักฐานมาจนเสร็จเรียบร้อย มันก็ไม่มีเหตุอะไรจะต้องไปดูข้อเท็จจริงกันใหม่อีก แต่ว่าปัญหาที่ว่าข้อเท็จจริงมีอย่างไรมันเป็น ข้อเท็จจริง แต่มีอย่างนั้นแล้วผิดกฎหมายหรือไม่นี้เป็นข้อกฎหมายซึ่งมันอุทธรณ์ได้ แต่เมื่อเรา ได้ยินมาว่าประธานศาลฎีกาทั้งหมดที่อยู่ในองคมนตรีก็บอกให้แก้ให้เอาอย่างนี้ด้วย ให้อุทธรณ์ ได้ด้วย ลองอ่านวรรคนี้

เลขานุการ : การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคสี่ ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อนและได้รับคัดเลือกโดย ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี และเมื่อองค์คณะของศาลฎีกา ดังกล่าวได้วินิจฉัยแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ประธาน : จะได้หมดปัญหาไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในส่วนของศาลฎีกาผู้ดำรงตำแหน่งคดีอาญาทาง การเมืองเคยมีปัญหา เพราะว่าคำพิพากษาศาลฎีกาถือเป็นที่สุดอยู่แล้วตามวิธีพิจารณาคดีอาญา

วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

อะไรต่าง ๆ ที่นี้พอให้อุทธรณ์ได้ก็เกิดมีปัญหาว່อย่างนี้คดีถึงที่สุดเมื่อไร เพราะว่าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจจะสั่งให้บุคคลนั้นพ้นตำแหน่ง ซึ่งพอพ้นตำแหน่งปุ๊บนี้ กกต. ต้องจัดเลือกตั้งซ่อมภายใน ๔๕ วัน เวลาต้อง fix เร็วคือเอาอย่างไรกันแน่ ว่าถึงที่สุดเมื่อไร

ประธาน : ก็ไม่ถึงที่สุด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็นั่นสิครับ ต้องเขียน ไม่อย่างนั้นเราก็ลุ่นอยู่เรื่อยๆ คดีนี้เขาจะอุทธรณ์ใหม่ ถ้าให้เข้าที่ประชุมใหญ่ก็ควรจะต้องถึงที่สุดตอนที่ประชุมใหญ่ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยที่ประชุมใหญ่ ตอนนั้น กกต. ยังไม่ต้องจัดเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งของคนที่ศาลฎีกาสั่งให้พ้นตำแหน่ง ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวเกิดปัญหาการตีความ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมสงสัยหน่อยว่าขออนุญาตกราบเรียนถาม แล้วยังเป็นฎีกาประชุมใหญ่ใหม่แบบนี้ในทางวิชาการ เป็นฎีกาธรรมดาหรือฎีกาประชุมใหญ่ เพราะในเมื่อเราถือเป็นคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ประธาน : ท่านติดใจเรื่องที่ประชุมใหญ่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ในความรู้สึกผมน่าจะเป็นคำวินิจฉัยธรรมดา เพียงแต่เป็นคณะที่มากขึ้นกว่าปกติ แต่ก็ยังไม่เป็นที่ประชุมใหญ่

ประธาน : คือเราไม่ได้ให้อุทธรณ์ต่อคณะ เราให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : อันนี้ท่านอาจารย์พูดหมายถึงขั้นที่ ๒ แล้ว อย่างนี้ก็ต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาวินิจฉัยทั้งหมดไปเลย อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่แปลว่าต้องพิจารณากันโดยร้อยละคนเลยใช่ไหม

ประธาน : ซึ่งแทนที่จะให้พิจารณาร้อยกว่าคนเราบอกว่าให้องค์คณะเป็นคนพิจารณา ในเมื่อองค์คณะพิจารณาเสร็จแล้วให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัย คำพิพากษาของที่ประชุมใหญ่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ที่นี้ผู้พิพากษาก็อาจจะโต้แย้งอีกว่านี่ไม่ได้รู้เรื่องเลยไม่ได้เข้าประชุมด้วยมันไม่ใช่ที่ประชุมใหญ่จริง ๆ อย่างที่เราปฏิบัติกันอยู่โดยร้อยละคนอย่างนั้น

ประธาน : มันก็เหมือนกับศาลฎีกา ผู้พิพากษาแต่ละคนไม่ใช่ศาลฎีกา แต่เป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา เวลาเราบอกว่าอุทธรณ์ อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา เราไม่ได้บอกว่าให้อุทธรณ์ต่อผู้พิพากษาศาลฎีกา เราอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ถามว่าแล้วใครคือศาลฎีกา ที่นี้อันนี้แทนที่เราจะให้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ณภาค ๕/๖

วันพุธที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

อุทธรณ์ต่อองค์คณะซึ่งดูมันเล็ก เราให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ เพราะที่ประชุมใหญ่จะเป็นคนตั้ง
๙ คนนี้ไปได้ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้ถ้าเกิดที่ประชุมใหญ่เกิดกลับคำพิพากษาศาลฎีกา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คนนั้นพ้นไปแล้ว

ประธาน : ก็พ้นไป คือเขาก็กลับแต่เฉพาะในทางทำให้คดีอาญานั้นไป
เพราะไม่อย่างนั้นจะเกิดปัญหาอย่างที่ผ่านมามี ศาลตัดสินแล้วบอกยังไม่ที่สุดเพราะฉะนั้นก็ออก
รายการได้

- ๖/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : เข้าใจว่าจะเหมือนกรณีศาลต้องอะไรต่าง ๆ นั้น คุณสมบัติของคนสมัครต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งก็ไม่ต้องถึงที่สุด แล้วก็ไม่ว่ารองอาญาหรือไม่รอง

ประธาน : คือตอนนี้ในท้องถิ่นมีปัญหาเยอะใช้ไหมครับ เพราะว่าให้ใบแดงไปแล้ว แล้วไปอุทธรณ์ต่อศาล ไปฟ้องศาลปกครอง เรายังถือไม่ถึงที่สุด พอรับสมัครใหม่มันก็มาสมัคร แล้วแถมได้รับเลือกอีก ที่นี้วันกันหลายตลบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เรื่องที่ผมเรียนที่ประชุมแล้วครับที่หนองบัวลำภู ศาลอุทธรณ์ตัดสินคดีอาญาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๕ ปี เขาฎีกาคืออยู่ระหว่างศาลฎีกา พอตีตำแหน่งนายก อบจ. ว่างเขาลงสมัคร เพราะว่าเขาบอกว่าคดีเขายังไม่ถึงที่สุด ปรากฏว่า กกต. มีมติว่าอันนี้ถือว่าศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว ไม่รับสมัครเขาฟ้อง กกต. ปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบ เขาบอกคดีเขายังไม่ถึงที่สุด เกี่ยงกันอยู่อย่างนี้ครับ แล้วคนนั้นลงสมัครได้ คะแนนมาก เข้าใจว่าจะมากกว่าคนที่ได้ที่ ๑ อีกครับ

ประธาน : ใช้ ความสงสาร โอเคเนครับ ใครจะ LINE ไปให้ผู้พิพากษาเขาอ่านดู ว่าเราแก้เป็นแบบนี้ะ ก็ท้วงมาภายใน ๒ วัน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานขออนุญาตถามนิดหนึ่งครับ กรณีเมื่อสักครู่นี้ พอตีศาลตอนที่ตัดสินแล้วบอกว่าพ้นจากตำแหน่ง ก็คือเขาก็พ้นจากตำแหน่งไปเลย แต่ถ้าเขาอุทธรณ์แล้วเมื่อไหร่ที่ท่านประพันธ์บอกว่าอุทธรณ์ก็กลับ ก็แปลว่าที่เขานั้นไปก็คือพ้นจากตำแหน่ง แต่ว่าคุณสมบัติหรือว่าลักษณะต้องห้ามที่ว่าจะอะไรแบบนี้ คือพยายามนั่งนึกว่าแล้วเขาจะอุทธรณ์ทำไม ที่เขาอุทธรณ์ก็เพื่อจะรักษาบางอย่างเอาไว้ใช้ไหมครับ ว่าถ้าเขากลับก็แปลว่าไม่ผิด เขาไม่ผิด ก็แปลว่าอะไรที่เป็นโทษกับเขาเพราะเขาผิดก็ไม่มีโทษ นั่นคือเหตุผลที่จะอุทธรณ์ถูกไหมครับ

ประธาน : เขาก็อุทธรณ์เพื่อไม่ให้ติดคุก

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : โอเคครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมยังท้วงเหมือนท่านรองอภิชาติที่เดี๋ยวพอใช้คำว่า พิจารณาโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาค่อนข้างจะเป็นคำที่ผมว่าทำให้เราไม่ค่อยชัด แล้วเราไปยุ่งกับที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา แต่ผมยังมองเห็นว่าถ้าเป็นการอุทธรณ์ เข้าใจว่าที่ท่านต้องเขียนว่าไปอุทธรณ์ ต่อที่ประชุมใหญ่เพราะว่ามันมีศาลฎีกาอยู่แล้ว ไม่รู้จะไปอุทธรณ์ต่อไปใคร ผมยังคิดว่า ถ้ามันอุทธรณ์ต่อ จะบอกว่าเป็นเรื่องขออุทธรณ์ต่อประธานศาลฎีกาเพื่อให้มีการเรียกประชุม

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เพื่อกำหนดองค์คณะศาลฎีกาขึ้นมาอีกคณะหนึ่ง มันไม่ทราบว่าจะเส้นทางออกไหนครับ หมายถึงว่า แทนที่จะไปใช้วิธีการที่เราอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งดูเหมือนว่าจริง ๆ ก็คือศาลฎีกานั้นแหละ เพียงแต่ว่าด้วยองค์คณะที่แตกต่างจากเดิม คือผมยังมีความรู้สึกว่าเป็นห่วงเรื่องว่าการไปทำหน้าที่แทนที่ประชุมใหญ่ในกรณีอย่างนี้จะป็นคำที่พวกผู้พิพากษาจะไม่คุ้นเคย แล้วจะเกิดปัญหาว่าเขาไม่รู้เรื่องด้วย แต่ใช้ในนามของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ประธาน : แต่เขาคุ่นมานานแล้วนะ เพราะอันนี้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ท่านบอกให้อุทธรณ์ได้ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา แล้วก็บังเอิญยังไม่เคย ศาลฎีกายังคิดไม่ออก เลยปฏิเสธไม่รับฎีกาหมดเลย เพราะฉะนั้นจึงยังไม่เคยมี เพราะว่าพอตอนนั้นที่เขากำลังคิดกันอยู่ก็คือว่าเขาก็จะต้องเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกามาพิจารณาทั้งหมด เราก็อิงไว้ตามเดิม แต่เราแก้ปัญหาให้ว่าเวลาที่พิจารณาคุณเอาตัวแทนมาพิจารณา ผมคิดว่าเขาน่าจะไม่สับสน ของเดิมยังไม่เคยรับเลย ไม่เคยรับของใครเลย เพราะเขานึกไม่ออกว่าเขาจะเอาคน ๑๐๐ กว่าคนมานั่งประชุมกันได้อย่างไร

นายอุดม รัฐอมฤต : ที่ประชุมที่ผมเคยเห็นก็คือเรื่องประชุมแล้วพิจารณาไม่รับอุทธรณ์กรณียึดทรัพย์ ๔๖,๐๐๐ ล้านบาท ที่แปลกใจก็คือว่าที่ประชุมใหญ่เขาไม่นับตัวเองเป็นองค์คณะ คือบางคนพอประชุมแล้วก็ไปเข้าห้องน้ำหรือหนีออกไป คือตอนเข้าประชุมจำนวนหนึ่งแต่พอลงมติดอกมากลายเป็นอีกจำนวนหนึ่ง อันนี้ก็ป็นเรื่องที่สับสนอย่างที่ท่านประธานว่าว่าตกลงที่ประชุมใหญ่ถือว่าเป็นที่ประชุมหรือเป็นองค์คณะกันแน่ เพราะถ้าเป็นองค์คณะควรจะชัดเจนว่าคนเข้าประชุมเท่านี้ลงมติก็ควรจะอยู่เท่านี้ แต่ว่าพอเอาเข้าจริง ๆ มีหลายท่านบอกว่าพอตีช่วงนั้นเข้าห้องน้ำ หรือว่าช่วงนั้นพอดีไปทำธุระอื่น ก็ไม่ได้ลงมติด้วย อันนี้ก็ป็นปัญหาอย่างที่ท่านประธานว่า

ประธาน : อันนี้เราใช้คำว่า ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ในที่นี้ใช้ในฐานะป็นสถาบัน เป็นเหมือนองค์กรแทนศาลฎีกา เพราะฉะนั้นจึงต้องเขียนว่าพ้องค์คณะนี้นั้นเสร็จแล้วถือว่าเป็นคำพิพากษาของที่ประชุมใหญ่ จะได้ไม่ต้องไปเรียกมาหมด ผมก็ว่าเราแก้ปัญหาให้เขาได้ จริง ๆ ก็ไม่ได้คิดเองหรอก ผู้พิพากษาเขาแนะนำครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ คือพอท่านเพิ่มอีกวรรคหนึ่งว่าคำพิพากษาของศาลแรกมีผลเด็ดขาดไปเลย ก็คือพ้นจากตำแหน่ง เพราะฉะนั้นการลดลงเหลือ ๕ คน ก็เลยชกไม่ค่อยถูกแล้ว เพราะวินิจฉัยเด็ดขาด

ประธาน : ๕ คนไม่เกิน ๙ คน

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายอัชพร จารุจินดา : ตรงนี้ตอนออกกฎหมายผมยังนึกไม่ออกว่าจะเขียนกฎหมายอย่างไร ๕ ไม่เกิน ๙

ประธาน : ถ้ากำลังเขาคือเขาก็อาจจะใส่ ๙

นายอัชพร จารุจินดา : คือเขาเคยขอมาว่า ๙ คนก็ ๙ คนตอนวินิจฉัย แต่ตอนพิจารณาขอไม่ ๙ คนได้ไหม เพราะว่ามันอย่างนั้นแล้วตอนนี้เขานัดองค์คณะพิจารณาลำบาก เพราะเขาไปคนหนึ่งก็เลยสับสนไม่ได้ แต่ถ้าเขียนอย่างนี้ ๕ คนแต่ไม่เกิน ๙ คนตามที่กฎหมายบัญญัติ มันสามารถออกกฎหมายอย่างที่เขาคือต้องการได้ไหมว่าเขาตั้ง ๙ คน แต่ว่าการพิจารณาไม่ถึง ๙ คนก็ได้ แต่ตอนวินิจฉัย ๙ คนก็ต้อง ๙ คน ก็ได้ใช้ไหม

ประธาน : ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือคล้าย ๆ กับว่ามีข้อโต้แย้งทางวิชาการนะ ว่าผู้พิพากษาคัดสินคดีจะต้องเหมือนกับรับฟังพยานหลักฐานนั่งพิจารณาด้วย อันนี้นักวิชาการเขาเถียงกันมาตลอด จนกระทั่งถึงว่ากำหนดว่าต้องนั่งเป็นองค์คณะนะครับ จนกระทั่งรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ คือเขียนทางวิชาการกันมาอย่างนี้

ประธาน : นั้นทฤษฎีของคณิตศาสตร์ เยอรมัน ถามว่าแล้วที่ศาลอุทธรณ์กับศาลฎีกาพิจารณากันตาม ๆ นั่งพิจารณาที่ไหนละ กลายเป็นที่สุด แล้วศาลฎีกาของประเทศก็ไม่ได้พิจารณา ก็อ่านจากสำนวนเหมือนกัน เพราะว่าคนที่พิจารณาคดีที่นั่งร่วมฟังการพิจารณามันไม่ได้เป็นคนชี้ชัดข้อเท็จจริงทั้งหมดจดอยู่คนเดียวอยู่ดี และยิ่งระบบศาลไทยต่อให้นั่งพิจารณาก็ไม่ได้เรื่อง เพราะคดีบางคดีผู้พิพากษาเปลี่ยนไปตั้ง ๕ คณะ ๕ ชุด ๖ ชุด มาทีหลังไม่รู้ต้นสายปลายเหตุเลย อันตรายจริง ๆ ที่เปลี่ยน ๆ กัน โดยที่เวลาเขาเปลี่ยนตัวผู้พิพากษาเขาต้อง suppose ว่าคนมาใหม่ต้องอ่านหมดใช้ไหมครับ ต้องอ่านตั้งแต่ต้น ทีนี้ถามว่าพออ่าน ๆ จะไม่ข้ามบ้างเขียวหรือ บางทีก็พลิกพริบ พริบ พริบไป เอานะครับ เราก็ก็นัดช่องให้เขา

มาตรา ๑๙๑

เลขานุการ : มาตรา ๑๙๑ มีท่านอาจารย์ธานินทร์

ประธาน : ไม่เกิน ๒ คน เขาบอกไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่สำนักงานศาลยุติธรรมเขาเสนอมาในเอกสารเล่ม ๔ หน้า ๒๒ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าไม่เกินสองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

หทัยกาญจน์ ๖/๔

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : เต็มไว้แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แล้วก็เสนอว่าควรเพิ่มข้อความว่า การบริหารงานบุคคล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลในสัดส่วนที่เหมาะสม

ประธาน : เขากลัวอะไร กลัวศาลชั้นต้นเอาไปหมดหรือไม่ได้เลย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขาเสนอว่าเนื่องจากกฎหมายลำดับรองที่กำหนดยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เสมออยู่ตามช่วงเวลา ๒ เพื่อไม่ให้เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

ประธาน : ทำไมนะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เหตุผล ๒ ข้อที่อ้าง ๑ เนื่องจากกฎหมายลำดับรองที่กำหนดยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เสมอตามช่วงเวลา ๒ เพื่อไม่ให้เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

ประธาน : เป็นอย่างไร ในสัดส่วนที่เหมาะสมหรือ เขาก็ไม่ได้บอกอะไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือตอนนี้รู้สึกศาลฎีกาจะมากกว่า ก.ต. จากศาลฎีกาจะมากกว่าใช่ไหมครับ รู้สึกจะมี ๖ ท่าน ศาลอุทธรณ์ ๔ คน ศาลชั้นต้นก็มี ๒ คน

ประธาน : ที่นี้คนที่เขียนมาศาลชั้นต้นหรือศาลฎีกา ยังไม่ไปถึงศาลฎีกา สัดส่วนที่เหมาะสมก็แปลว่าศาลชั้นต้นมากกว่า มันก็จะกลายเป็นศาลชั้นต้นไปปกครอง แปลได้ ๒ อย่างนะ สัดส่วนที่เหมาะสม เหมาะสมคือศาลฎีกามากกว่าเพราะอาวุโสกว่า ศาลอุทธรณ์น้อยลงมาน้อย ศาลชั้นต้นน้อยลงมานิดหนึ่ง หรือกลับกันศาลชั้นต้นมีจำนวนมาก เพราะฉะนั้นต้องมี ก.ต. มาก

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ใสไปจะทำให้ผู้พิพากษาเขาทะเลาะกันไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ให้เขาไปดูในกฎหมายลูก

ประธาน : ให้เขาไปทะเลาะกันตรงนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แล้วก็ทางสำนักงานศาลยุติธรรมเขาเสนอว่าควรมีบทเฉพาะกาลรองรับดังนี้ เรื่องให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการศาลยุติธรรมต่อไป คือบทเฉพาะกาล ไม่อย่างนั้นเดี๋ยว ก.ต. ที่ไม่เข้าคุณสมบัติอันนี้จะหลุดไปหมดเลย ต้องบอกว่าควรมีบทเฉพาะกาลรองรับไว้

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตครับ ก็ไม่ได้แก้อะไร เพียงไม่เกิน ๒ คน ก็ยังอย่างเดิม เพราะฉะนั้น ก.ต. เขาไม่น่าจะกระทบอะไรเลย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

พฤษภาคม ๖/๕

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือตอนนี้เรามี ก.ต. ผู้ทรงคุณวุฒิที่วุฒิสภที่ตั้ง ๒ คน
พอรัฐธรรมนูญผ่านปุ๊บอันนี้เขาก็จะไม่ได้

ประธาน : ซึ่งก็ให้พ้นไป เราไม่ได้ต้องการเอา ก็ไปเลือกมาใหม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ไม่ทราบ เขาบอกว่าควรมีบทเฉพาะกาล

ประธาน : ใครบอกมา เราจะเขียนบทเฉพาะกาลให้พ้นไปหรือให้เลือกใหม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เดียวก็จะมีของ ก.อ. ด้วยเหมือนกัน เพราะว่า ก.อ. ก็จะมี
มาจากของ ครม. ตั้ง ส.ว. ตั้งอะไรเหมือนกันครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ สัดส่วนเดิมตามปี ๒๕๕๐ เขาไม่อยากได้
ใช้ใหม่ครับ ศาลเขาไม่อยากได้ตามโครงสร้างเดิม

ประธาน : เขาบอกตายตัวใช้ใหม่ ปี ๒๕๕๐ เขาบอกก็คนนะ คือกำลังนึกว่าเรา
เขียนอย่างนี้เราก็นึกว่าให้เขาไปคุยกันเอง แต่ฟังที่เขามาขอแก้เราซักเป็นห้องศาลฎีกา เพราะว่า
ผู้ใหญ่เถียงเด็กไม่ได้ เด็กก็จะเอา เดียวจะสู้เขาไม่ได้

เลขานุการ : ผู้พิพากษาเด็ก ๆ อย่าง มาตรา ๒๒๑ กำหนดเดิมเขากำหนดไว้ชุด
ศาลฎีกา ๖ คน ศาลอุทธรณ์ ๔ คน ศาลชั้นต้น ๒ คน แล้วก็กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๒ คน
ซึ่งไม่เป็นข้าราชการตุลาการ เด็ก ๆ เขาก็มีปัญหาว่าทำไมศาลฎีกาเอาไปเยอะจิง จะไปเข้าใจสิทธิ
เด็ก ๆ ได้อย่างไร เหมือนกับคำถามเรื่องอายุครับ

ประธาน : เขาเคยเป็นศาลชั้นต้นมาก่อน แล้วพอพวกแกไปเป็นศาลฎีกาก็ก็คิด
อย่างเดียวกับที่เขาคิดนั่นแหละ ผมเห็นมาแล้ว ตอนรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ ที่พวกอาจารย์หนุ่ม ๆ
เขาไปเป็นคนร่าง พวกนั้นเป็นรองทั้งนั้นเลย อยู่ในตำแหน่งรองอธิบดี รองอะไรทั้งนั้น ก็รวมหัวกัน
กำหนดว่าต่อไปนี้หัวหน้าอธิบดีกับปลัดเป็นได้ไม่เกิน ๔ ปี พวกตัวจะได้ขึ้น เพราะพวกตัวเป็นรอง
แล้วนี้ กำหนดในรัฐธรรมนูญเลยว่าเป็นได้ไม่เกิน ๔ ปี แล้วหลังจากนั้นอีก ๒-๓ ปี พวกนี้ก็ขึ้นเป็น
อธิบดี รอคอยอื่น ๔ ปีมันนาน พอตัวไปเป็นเองผลอแป็บเดียว ๔ ปีแล้ว ก็เกิดเป็นปัญหาตีความกัน
จำละหวั่นเลยว่าอย่างนี้เข้าใหม่ แล้วพวกนี้เป็นคนตีความว่าอันนี้ไม่เข้า อันนี้ไม่เข้า ผมเห็นแล้ว
ผมยังนึกหัวเราะ เวลาพวกแกคิดแกไม่ได้นึกถึงว่าตัวเองจะมาอยู่ในตำแหน่งนั้นบ้าง นึกแต่ว่าคนอื่น
เขาอยู่ รุ่นนั้นคือรุ่นอาจารย์ธานินทร์เป็นรุ่นที่ยังเดิร์ก กระมล ชัยอนันต์ อมร พวกนี้เป็นรุ่นหนุ่มพอ
หล่อเพียวกันทั้งนั้น แร้ง แล้วก็เขียนในรัฐธรรมนูญ ห้ามมิให้ออกกฎหมายนิรโทษกรรมการล้มล้าง
รัฐธรรมนูญ อาจารย์ธานินทร์เป็นคนเขียน เจ้ากรรมแต่รัฐธรรมนูญฉบับนั้นพอปฏิวัติเสร็จปั๊บ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เขาไปเอาท่านมาเป็นนายกรัฐมนตรี ก็กลัวสิเพราะว่าเคยเขียนไว้ ถึงแม้คณะปฏิวัติจะยกเลิกไปแล้วแต่ในนั้นบอกว่าห้ามมิให้ออกกฎหมายนิรโทษกรรม เพราะฉะนั้นจึง insist ว่าในธรรมนูญการปกครองชั่วคราวนี้ตามปกติจะใช้ธรรมนูญการปกครองชั่วคราว ให้ไปแก้เป็นรัฐธรรมนูญ และให้เขียนนิรโทษกรรมไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อเลี้ยงตัวนั้น เวลาที่เขียนอะไรอย่าไปนึกว่าตัวไม่ได้เป็นนะมองไปนึกว่าไกลใช่ไหม ก็ใส่ นี่พวกเรากำลังใส่ เพราะฉะนั้นก็อย่าไปเป็น ผมคิดว่าน่าจะต้องใส่ให้เขา เพราะไม่อย่างนั้นเขาก็คงตีกันตาย และพอใส่แล้ว ก.ต. เก่าจะได้ไม่ถูกกระทบกระเทือนไม่อย่างนั้นมันจะต้องไปดูว่ากฎหมายมันจะออกมาอย่างไร ลองดูในนั้นเขาเขียนว่าอย่างไร

เลขาธิการ : กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละชั้นศาลได้แก่ ศาลฎีกาหกคน ศาลอุทธรณ์สี่คน และศาลชั้นต้นสองคน ซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล เดียวก็เกิดปัญหาอีกครั้ง เพราะว่าตอนนี้ศาลเขาก็ตีความว่าศาลอุทธรณ์นี้ศาลอุทธรณ์ไหน เพราะศาลอุทธรณ์มีเยอะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เรามาเขียนตรงนี้คือเราต้องการจะให้ไปเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติใช้ใหม่ครับ มาใส่ตรงนี้เดียวในมีข้อขัดแย้งกันอยู่ครับ เราเอามาใส่ตรงนี้ ให้เขาไปในชั้นกฎหมายลูกกันดีกว่า

ประธาน : สงสารศาลฎีกา จะทำให้ระบบพังใหม่ เป็นห่วง แต่ก่อนอดีตตุลาการด้วยไม่ใช่หรือ ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็น ก็ต้องคนนอก อย่างผมได้ อย่างท่านไม่ได้ ท่านเคยเป็นผมไม่เคยเป็น ๒ คนนั้นหมายถึงคนที่ไม่เคยเป็น

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธาน คำว่า ผู้พิพากษา กับตุลาการ ใช้ต่างกัน จะใช้ในกรณีไหนบ้าง เห็นใช้สลับกันไปสลับกันมา ผู้พิพากษาศาลฎีกาแต่จะใช้ตุลาการ แล้วตุลาการก็ใช้กับศาลปกครองกับศาลรัฐธรรมนูญ เขียนคำวินิจฉัยไม่ใช่คำพิพากษา บางทีดูเหมือนกันก็ต่างกันจนได้

ประธาน : ความจริงคำไม่ได้แตกต่างกันหรอก ผู้พิพากษาศาลฎีกาคำฟ้องกันมา แต่ดูลักษณะที่เขาวางกันไว้ก็คือว่าเขาจะใช้ผู้พิพากษากับศาลยุติธรรม กับศาลอื่นเขาให้ใช้ตุลาการหมด ซึ่งก็ไม่ว่ามันเกิดดีหรือไม่ดีอะไรขึ้นมาอย่างไร

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในร่างมาตรา ๙๑ เราส่งไปให้ทางศาลเขาพิจารณาแล้ว แล้วก็ประธานศาลฎีกามีหนังสือแจ้งมา เสนอเพียงว่าให้เดิมข้อความว่าในสัดส่วนที่เหมาะสมเท่านั้น

ประธาน : เขาถูกใจให้ส่งมาหรือว่าเขาคิดเอง ประธานศาลฎีกาเขียนมาเพราะถูกใจ เพราะว่าคำว่า สัดส่วนที่เหมาะสม มันกลับตาลปัตรได้นะ จากศาลฎีกา ๖ คน ศาลอุทธรณ์ ๔ คน ศาลชั้นต้น ๒ คน อาจะกลายเป็น ศาลชั้นต้น ๖ คน ศาลอุทธรณ์ ๔ คน ศาลฎีกา ๒ คนก็ได้ นะครับ แล้วท่านจะปกครองกันอย่างไร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ศาลยุติธรรมนี้เขานับถือกันตามอาวุโสไม่ใช่หรือครับ

ประธาน : ก็นับถืออยู่หรอก เพราะว่าเดิมผู้ใหญ่เป็น ก.ต. แต่เดี๋ยวนี้เด็กเริ่มมาเป็น ก.ต. แล้ว เดี่ยวผมทิ้งไว้อย่างนี้ก่อนก็ได้ คืบนี้ถามศาลเขาดูก่อน เขาให้เดิมอะไรนะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในสัดส่วนที่เหมาะสม

นายอัชพร จารุจินดา : ไม่อย่างนั้นการออกกฎหมายลูกก็จบเลย ถ้าเขียนทิ้งไว้ อย่างนี้กฎหมายลูกยังมีโอกาสไปเจอจากกัน

ประธาน : เพราะว่าถ้าเขียนในสัดส่วนที่เหมาะสมมันจะเถียงกันว่าสัดส่วนของอะไร

นายอัชพร จารุจินดา : จำนวน

ประธาน : หมายความว่าจำนวนสิ มันจะกลับเป็นศาลชั้นต้น ๖ คนนะ แล้วศาลจะฟังนะ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ เหมาะสมในความรู้สึกของใครครับ ของศาลชั้นต้นกับศาลฎีกาความรู้สึกเหมาะสมก็ไม่เหมือนกันนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : วันนี้เอาเท่านี้ก่อน คืบนี้ไปถามเขาดู คุณนรชิตตกลงไปกี่มาตรา

นายนรชิต สิงหเสนี : เน้นหนักเรื่องการศึกษาแล้วก็ถ่ายให้เขาไปด้วยครับ ที่อื่นก็ตกลงไปเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เรื่องชุมชน เรื่องสาธารณสุข ไล่ไป แต่ว่าไม่ได้แจกจ่าย คล้าย ๆ กับว่าปูพื้นให้อาจารย์ชาติชายที่นัดกันไว้พຽງนี้ว่าอาจจะมีการแจกจ่ายให้เขาครับ ก็เลยตกลงไปแทบจะหมดครับ แต่ว่าไม่ได้ให้รายละเอียด รวมทั้งสิทธิในที่ดิน เรื่องทรัพยากรน้ำทั้งหมดเลยครับ คล้าย ๆ เป็นการเกริ่นว่าเราได้ตอบสนองข้อเรียกร้องต่าง ๆ แล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

หทัยกาญจน์ ๖/๘

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธาน : แล้วเราบอกใหม่ว่าส่วนใหญ่มาจากประชาชนกับกลุ่มประชาสังคม
อะไรพวกนี้

นายนรชิต สิงหเสนี : ใช่ครับ อันนั้นเกริ่นเป็นเรื่องแรกเลยครับ แล้วก็
in response to ข่าวที่ลงวันนี้

ประธาน : ครม. ด้วย

นายนรชิต สิงหเสนี : ครับ นักข่าวคนอื่น ๆ ก็เฉย ๆ แต่รู้สึกเอกมุงคลจาก
Bangkok Post จะสนใจมากครับเรื่องการศึกษา แล้วก็อธิบายว่าเราไม่ได้ลด แต่ว่าเพิ่ม รวมทั้ง
การศึกษาก่อนวัยเรียน แล้วก็พูดถึงการศึกษาที่ตลอดชีวิตตามความถนัด รวมทั้งเรื่องรัฐต้องจัด
ให้กับผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ในหมายเหตุของคุณปกรณ์ก็พูดถึงบทเฉพาะกาล คุณเอกก็มาถาม
สนใจว่าเป็นการให้ฟรีหรือกองทุนนี่จะเป็นกั๊ยมหรืออะไร ผมบอกก็อยู่ในบทเฉพาะกาล แต่เขารู้สึก
สนใจเรื่องนี้

ประธาน : ครับ เลิกประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๕๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักกรายงานการประชุมและชวเลข